

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és eszaki egyesült vasutak palotájában.
TELEFON-SZÁM: 267.

KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Részvénytársaság.

József főherceg-ut 22. sz.

TELEFON-SZÁM: 151.

ELŐFIZETÉS:

HELYBEN:

Egy évre ..... 24 korona
Egy hónapra ..... 2 korona.

VIDEKEN:

Egy évre ..... 28 korona
Egy hónapra ..... 2 k. 40 f.

HIRDETÉSEK:

6-hatásos petit sor egyszer 20 fill.
minden következőnél 16 fillér.

Nyitási díj 40 fillér.

Arad, 1902.

FELELŐS SZERKESZTŐ:

Stauber József.

Kedd, január 14.

Mai számunk főbb közleményei:

Vezéreltek: Ködképek.
A katolikus kongresszus.
A pénzügyi-bizottság ülése.
Választások a közigazgatási-bizottságban.
Tomka Samu dr. búcsú.
Ingyen kenyér!
Wolf képviselő botránya.
Borbély Anna bírái előtt.
A méria-radnai választás.
Bíróválasztások az aradi járásban.
A mulató Aradban.
Szóll Kálmánt megoperálták.
Elítélt orvosok.
Tárca: Vendel. Irta: Juhász Sándor.
Regény-Csarnok: A harmadik. Irta: Sienkiewicz Henrik. Fordította: Hegedüs Szeráfin.

Ködképek.

Budapest, január 13

A héten újból megnyílnak az országgyűlés kapui. Munkához fog látni a képviselőház a bőségesen kiszabott karácsonyi és újévi vakáció után, melynek békés munkaszünetét csak az utolsó hét folyamán szakította meg a pénzügyi bizottság a költségvetési tárcák szorgos tárgyalásával.

De ha békés és nyugodalmas volt is az országgyűlésnek most letelt vakációja, visszatekintve azokra a hírekre és eseményekre, a melyek lefolyása közben fölmerültek — mégis örömmel fogadhatjuk, hogy megint szétnyílik a politikai szin függőnye s hogy megint nyíltan, a plénumban fognak megtörténni azok a dol-

gok, amelyekhez azután a közvélemény a maga következtetéseit fűzheti. Mert itt a maga való formájában lehet majd megítélni mindazt, a mi a fantázia által kiformált ködképek gyanánt ijesztgeti, rémitgeti az embereket akkor, a mikor maga a politikai fórum néptelen s a mikor csak a kulisszák mögül előszedegetett híresztelések szolgáltatják az anyagot a fantasztikus ködképekhez.

Csudálatos dolog, hogy majdnem minden parlamenti szünet megterem többkevesebb ilyen torz ködképet; nem lévén együtt az illetékes, felvilágosítást adó faktorok, felhomályban botorkálnak azok, akik más politikai esemény hiányában egy-egy felröppenő híren elragódnak. Az országgyűlés nyitott porondján azonban az imént terjengő félhomályra rácsik a világosság sugara — és rendszerint nyomban el is szoktak illanni a rémitő ködképek, amelyeket mindaddig olyan óvatosan őriztek a fölfedezőik.

Világosságot fog teremteni a most megnyitott parlamenti szeszszó is több olyan kérdésben, amelyben a szünet alatt kelletlen árnyképek kezdtek elterjedni. — Persze a közeljövő nagy kérdései a kiegyezés köré sereglettek leginkább. Micsoda nagy port vert fel például az a puszta félreértésből elterjedt híresztelés, hogy a kormány sükségtörvényvel akar-ná nyélbe ütni a kiegyezést abban az esetben, ha Ausztria miatt a 67-es törvényben megállapított formák szerint nem

lehetne azt létrehozni. Gyorsan és félelmetesen növekedett e ködkép torzalakká, már valósággal meg is ijedt tőle — az ellenzék, s már-már azon tanakodtak egyes politikusok, hogy micsoda fogyverrel kellene legyőzni a szörnnyü rémet.

Pedig hát kár volt hinni a veszedelmben; csak fantazmagória volt, ami nem áll helyt a világosságnak. Eloszlatta már e képet a miniszterelnök újévi beszéde és meg vagyunk róla győződve, hogy a miniszterelnök már a legelső alkalmat meg fogja ragadni a Házban is, hogy ha még csak nyoma maradt volna valahol az aggodalmaknak, ezeket végképen megszüntesse. Be fogja látni mindenki, hogy hiba és tévedés volt még csak föl is tételezni, hogy a kormány olyasmit tervezne, ami alkotmányunkkal, törvényeinkkel meg nem egyezik.

A másik ködkép, amely politikusainkat a szünet alatt felkereste, a „pártközi parlamenti ellenőrző-bizottság”, amelynek az volna feladata, hogy a kiegyezés körül őrködjék a kormány tettein. Es még annyira is kiformalódott e terv, hogy szerrinte e bizottságban a szabadelvűpárt is képviselve lenne! Meg lehetünk győződve, hogy e terv, de még inkább ama veszedelmek, melyek e terv fölmerülésére alkalmat adtak, nem fognak valóra válni. Azt meg már elképzelni se lehet komoly embernek, hogy a szabadelvűpárt tagjai fognak a kormány gyanutól vezérelt ellenőrzésére vállalkozni.

TÁRCA.

Vendel.

Irta: Juhász Sándor.

Hogy kihaladt a hajnal, a tavasz első, csodás hajnala, megmozdult az erdő, az élet zibongása betöltötte a levegőt és hangvibrálása uszott tova a menyég kékjében. A föld szaga, mely mindenkor erővel teljes, belevegyült az itt-ott kibukkant kora tavaszi ibolya jóillatába és ez a friss, új, szokatlan szagvegyülék olyan kábító, olyan édes mármorba ringató volt Valami madárénak is belopta magát az erdő csöndjébe, ott csattogott az emberi szív nagy gyönyörűségére, hogy aki belopta azt az éneket az erdő csöndjébe, az a kis bóbitás madár, az is boldog volt, s aki hallgatta, a gondokkal, nyomoruságokkal teljes ember, az is boldog volt.

Tavaszi virágnyílásról tudok én egy mesét, két szerető szív meséjét, amelybe a boldogság édes reménye helyett a sirvafakadás könyve pergett.

Egy külvárosi negyedben van egy egyszerű, alacsony, kicsiny ház. De tiszta, tükröző, csöndes s maga a boldogság csupa megelégedéssel. Bent a kora tavaszi levegő édes, bódító virágillattal vala teljes, mert hogy az ablakokban nyíló virágok tarkáztak. Mellette egy fiatal leányka állott. Szőke, fehér, olyan, mint a szüzi ártatlanság, az arca azon-

ban piros, mint a szabadban nyíló tüzrózsa. Nyulánk, karcsu teste úgy rengett-ringott, mint egy virágszál. Lelke meg tele volt bizonytalan vágyakkal, kibeszélhetetlen sejtelmekkel, mik szeméből is kisugároztak. Kezében egy kis kanna állott, szorgalmasan locsolta a virágokat.

— Teréz, mit csinálsz?

Száraz, esős, de mégis bizalmasan behi-zelgő hang volt az, amely lassan előtörekedt onnan a régimódi kályha mellől, az öreg Vér András ajkáról. Ott ült egy öreg keroszékben, a pipájával bajlódott s röstelt föl-nézni is, hogy meglássa, mit csinál a leánya.

Teréz hirtelen odasimult hozzá, kezében a kicsi kannával. Mosolygott vidáman, szinte gyermekesen.

— Add ide azt a piszkos pipát, apus. Majd kitesztitöm én, hiszen nem tudsz vele semmire se menni.

És szépen elvette. Apja ellenkezett egy kicsinység: hogy nem az ő kezébe való az, hogy bepiszkolja kezének harmatos, hóhérbőrét. Piszkos is, rossz-szagu is már az a pipa, ki is fogja cserélni legközelebb egy ujjal!

Hanem azért csak odaadta Teréznek. Jól esett neki ez a szives gondoskodás, meg az a könnyű semmivézés. És aztán nézte mosolygva a lányát, amint az a pipatisztítót gondosan beleszurta a pipaszárba, meg megint kihuzta. És olyan édes melegség áradt a szívére, s befutotta egész testét, minden csöp véret;

vérenek minden kicsi atómját. Nyugodt öntudattal gondolta el: boldog ember aki ilyen feleséget kapkat! S hirtelen valami nedvesség szivárgott ki a szemhéja alól; nem az a keserű, amelyik sebet üt, fájdalmat és könnyet ejt, hogy az ember szelni se tud, hanem az a másik, az a jóleső, amelyik izzásba hozza a vért s amelyik után nagy-nagy boldogság következik.

— Mit gondolsz Teréz, eljön-e Vendel?

Teréz álmodozva emelte fel kék szemét s olyan lelkes mosolylyal mondta.

— El hát, apa. Hiszen megígérte. Hiszen Vendel megtartja a szavát.

Oh minő nagy szó, minő mesés bizodalom. Csodás ereje a hívásnak, ami csak egy leány, csak egy szerelmes leány szívében teremhet. Es Teréz szerelmes volt, aki ragyogó arccal bizott a jövőben, hitt a sors kegyelmében, szive remegve dobant meg mindig valahányszor nyílt a szoba ajtaja, s azon egy sovány, szinte beteges, de villogó szemű ember lépett be: Vendel. Tudniillik Armos Vendel. Odafutott hozzá, elébe nyújtotta puha, bársonyos kezét. Megfogta a férfi kezét. S szinte szerette volna ajkaihoz vinni, áhítatosan megcsókolni, mint a hogy az apját szokta, amikor a hivatalból jött haza. Mert nemcsak szerette Vendelt, de tisztelte is, s áhítattal, becézgetéssel és meleg, lelkes örömmel sugározta körül.

Vendel hivatalnok volt valami banknál. Nem régen jutott be, tehát még nem valami fényesen díjazták. De az igazgató szemmel tar-

Es még egy sorozat hasonló dolgot lehetne előszedni abból, amit a parlamenti szünet alatt a félhomály és a hirhajászat termelt. Mit szólunk mindakkor a sok politikai „szenzióhoz“, amit a szünet hozott? Köd . . . köd . . . csupa köd, mely eloszlik, szétröppen, mielőtt az első nap sugar végigszáguld a párás levegőn. Szétfoszlanak, nevetségessé válnak mind e hiresztelések, mielőtt a való hű világitásába kerülnek . . .

De ha a beavatott szem mindjárt megjelenésükkor fölismeri is, hogy mi a valóság, mi az üres ködkép — mégis örvendünk kell, hogy véget ér a parlamenti szünet csöndessége, félhomálya. Mert a nyílt színen, konkrét formában történő események kevésbé téveszthetők meg az avatatlanokat. De főként azért örvendünk az új tanácskozásoknak, mert fontos és szükséges kérdések megoldása, jelentős feladatok elvégzése vár most a képviselőháza, és mert meg van rá a kilátás, hogy komoly s megdöntött cselekvéssel fog rácsafalni a törvényhozás arra, amit ijesztően hirdettek a szerencsére teljesen alaptalan szüneti ködképek. K.

POLITIKAI HIREK.

Tisza Kálmán kerülete. Tisza Kálmánt tudvalevőleg az abrudbányai kerületben jelölték országgyűlési képviselőnek. Mint Abrudbányáról táviratozik, Tisza Kálmán egyhangú megválasztása bizonyosra vehető, mert eddig ellenjelöltről szó sincs. Emlegették ugyan Barabás Abel újságitót, de a kerületben ezt csak rossz tréfának tekintették.

A szamcsujvári kerület. A sóamosujvári kerületben legközelebb képviselő választás lesz. Az eddigi komoly jelöltek Gajzágó Ferenc táblabíró és Gopcsu László miniszteri titkár.

Peticiók tárgyalása a kir. kurián. A Kuria újabban a következő petíciók tárgyalását tűzte ki: Bodóky Zoltán gyulai képviselő ellen, tárgyalás április 3-án. — Molnár Jenő szentesi képviselő el-

totta, érdeklődött iránta s úgy mutatta, hogy szereti: szerette is, mert Vendel munkás, dolgoz, s pontos tisztviselő volt mindig. Valami nagy boldogság integetett felé messziről s ti kos karjaival szeretgette a sors is. És Vendel szíve ezért végtelen nagy örömmel és megelégedéssel volt tele mostanában.

Pedig volt idő, mikor nem volt olyan nagy boldogság a szívében, hanem sivár pusztaság. Amikor nem volt egyetlen falat kenyere sem amikor a hideg, meg az éhség dermesztette fázó tagjait s ott bolyongott kint az utcákon, vékony, győnge ruhában, reszkette, dideregve. Mellette gazdag, finom rókaprémés ruháju nagy urak surrantak el s megütötte testét egy perc-re csalfán a kiabáló melegség. Néhol-néhol ablakablakot nyitottak ki, s onnan is olyan jégolvasztó meleg törekedett ki. Meg-megállott egy pillanatra, odahúzódott a nyitott ablakok alá, s fölmelegedett egy kissé. Aztán ment megint tovább. Egyedül állott a világon. Anyja meghalt. Apját nem tudta, hol él hol jár. Talán az sem él, talán már az is meghalt régen. És ekkor látta meg Terézt, ezt a mosolygó, vidám, tizenöt éves leányt. S mintha szívében valami édes melegség lángolt volna át.

Nagysokára azután bekerült a bankba, előbb csak győnge fizetéssel ugyan. Majd előléptették, hanem még nem volt annyi fizetése, hogy megdönhessen rá. Pedig a szíve egészen készen volt. Színes, rajzó ábrándok közt rengett-ringott és kimondhatatlan édes vágy kacérkodott vele. Szerette Terézt, Teréz is szerette őt. És az öreg Vár András nagyon-nagyon boldog volt, hogy most már biztos kezekben tudhatja a leányát. Hogy nem kell tovább ag-

len, tárgyalás április 3-án. — Wolfner Tivadar gödöllői képviselő ellen, tárgyalás április 8-án. — Lászlár Menyhért, gy.-sz.-miskolci képviselő ellen, tárgyalás április 15-én. — Brezovay László mezőkövesdi képviselő ellen, tárgyalás április 17-én.

A katolikus kongresszus.

— Az Aradi Közlöny távirati tudósítása. —

Budapest, január 13.

Ugy látszik, mintha az érdeklődés gróf Apponyi Albert szombati beszéde után megcsappant volna, mert ma már kevesebben jöttek el a kongresszus ülésére. Az elnöki széket ma megint a világi elnök, gróf Szapáry Gyula foglalta el.

Elsőnek Hortoványi József szolgált. Vázolja a katolikus autonómiára irányuló mozgalmakat a multban és hangoztatja, hogy midőn az egyházipolitikai törvények szentesítés alatt voltak, Bánffy miniszterelnök kijelentette, hogy az autonómia rendezetni fog. Ezt a kijelentést Bánffy bizonyára nem önszántából, hanem a király megbízásából tette. Szó a huszonhetes bizottság jelentésében joglemondást lát. Mi szükség van a kongresszusra, ha a király az ő kegyuri jogait a kultuszminiszter és nem a kongresszus által gyakorolja. Magyarországon nincs kétség az iránt, hogy a katolikus alapok kezelésére kizárólag az autonóm kongresszusnak van joga. A bizottság látta, hogy a királylyal közvetlenül nem érintkezhetik, hanem csak a kormány útján. Már pedig a kormány mindig a saját álláspontját fogja a király előtt védeni, úgy, hogy beállítják, hogy így módon mit sem lehet elérni Erre a huszonhetes bizottság egy háromtagú albizottságot küldött ki, hogy tárgyaljon a kormánnyal, és bizalmasan tudja meg, hogy hát tulajdonképpen mit akar a kormány? Ezzel a bizottság elvesztette a lába alól a talajt és a mostani javaslat olyan, hogy ezt a javaslatot a püspöki kar sem fogadhatja el, de nem fogadható el az különösen azért, mert éppen a jelentés záródeakában foglalt jogfentartó nyilatkozat mutatja a legjobban, hogy mennyi az a jog, melyet a javaslat feláldoz. A mostani tervezettel nagyon szomorú lesz az autonómia képe: az autonómia sirja lesz az, melynek sarkövére majd fel lehet jegyezni azokat a jogokat, a melyeket Apponyi és társai feláldoztak. A Zichy Nándor indítványát fogadja el.

Most Andreánszky Gábor báró állott fel szó-lásra, hogy védelmébe vegye a bizottság javaslatát. Kifogásolja a katolikus sajtónak és katolikus íróknak a javaslat ellen folytatott erős támadásait. Mit fognak tenni, ha az autonómia mégis meglesz éppen ezen javaslat alapján? A tervezetet elfogadja.

Sághy Gyula kijelenti, hogy meghajtja zászlóját Apponyi előtt, mindazonáltal teljes őszinteséggel fogja kifejtetni az Apponyi álláspontjától eltérő nézeteit. A huszonhetes-bizottság, szóló nézete szerint, nem ment el ama határig a meddig a neki adott utasítás szerint el kellett volna mennie. A tervezet nem olyan, a mely fejlődésképpen autonómia megteremtésére alkalmas volna. A javaslatot nem fogadja el, mindazonáltal nem helyezkedik intranszigenz álláspontokra. Szó a maga részéről nagyobb engedelményekre hajlandó a kisebbségi javaslatban foglalt követelményekre nézve, mindazonáltal a huszonhetes-bizottság többségének javaslatával szemben tágasabb hatáskört igényel az autonómia részére. Csak két korlátot ismer: a király kegyuri jogainak sértetlen hagyását és a püspöki kar kánoni jogainak épségben tartását. E két korlátot belül kell megteremteni a katolikus autonómiát a fennálló törvények tekintet-be vételével.

A pénzügyi-bizottság ülése.

(A honvédelmi tárca a pénzügyi-bizottságban.)

— Az Aradi Közlöny távirati tudósítása. —

Budapest, január 13.

A képviselőház pénzügyi bizottsága ma déli-11 órakor Falk Miksa elnöklete alatt folytatta a honvédelmi tárca részleteinek megvitatását. A napirend előtt Falk Miksa elnök kérte a bizottságot, hogy Lukács László pénzügyminiszter kívánságának megfelelően már holnap, kedden kezdje meg a pénzügyi tárca költségvetésének tárgyalását s ehhez képest változtassa meg azt a határozatát, melyszerint a pénzügyi tárca költségvetésének tárgyalását csak szerdán kezdte volna meg. A bizottság az indítványt elfogadta, azután áttért a honvédelmi előirányzat megvitatására, melynél a kormányt báró Fejérvary miniszter, Gromon Dezső államtitkár képviselték, az egyes tételeket pedig Szerb György ismertette.

gódni, gyötörni a lelkét, kinozni az agyát, hogy mi lesz Terézzel. Mert Vendeljó ember, tiszta lelkü ember, aki megbecsüli a boldogságot s nem pazarolja el az igazi szeretetet. Most már akár meg is halhat nyugodtan, hiszen már olyan régen kívánczok a hideg földbe, öreg hitvestársa mellé, hol örök nyugalom uralkodik. Most már meghalhat. Van egy kis háza, egyszerű, szegényes, de nincs rajta teher. Van egy kis megtakarított pénze, egy párezer forint, odatestálja nekik, hadd éljenek, hadd boldoguljanak . . .

Éppen hét órát ütött a vén kakukkos óra, hogy Vendel megjött.

Égett már akkor a lámpa; de a lángja gyengén, halványan pislogott, küzdött az esti szürkülettel, amelyik lassan akarta öszszeszedni itt maradt sugarait; Vendel megfogta a Teréz kezét s ajkához vitte. Aztán megcsókolta a száját is. Édes picit száját. Először Teréz engedte. Hanem egy kisép elpirult, mert még eddig Vendel sohasem csókolta meg az ajkait. De arcáról a rózsaszínü piruláson át végtelen boldogság sugárzott keresztül.

Odaültek egy diványra. Vendel átkarolta Teréz derekát.

— Ugy-e, olyan furcsa vagyok én most? Ilyen nem voltam még sohasem, ugy-e édes? De hát lássa: nagy szerencse ért, végtelen nagy öröm. Képzelve csak, Teréz: elöléptettek. Ezeröttszáz forint fizetéssel. És mi most már megtarthatjuk az esküvőt.

Es egy csomó könyv tolakodott a szeméibe. És hogy Terézre nézett, annak a szemében is csak könyvet látott. Mosolygott az meg sirt és öntudatlanul ismételte:

— Megtartjuk az esküvőt.

Vendel arca csupa boldogság volt.

— Meg, édes, két hét múlva.

És Teréz megint csak ismételte:

— Két hét múlva . . .

S az a nagy boldogság úgy elbéngította minden idégüket, hogy gondolkozni se tudtak, csak sítani, meg nevetni, néha kacagni. Aztán ismételték öntudatlanul: két hét múlva.

Kilenc óráig maradt ott Vendel.

Akkor elbucsuzott melegen, de megígérte, hogy másnap megint ott lesz és aztán minden-nap ezután.

Hűvös levegő csapta meg az arcát, ahogy az utcára lépett. Hanem azt a kábulatot, amelyik abban a meleg szobában, ott a színes boldogság közepette agyára borult, nem tudta eloszlátlni. Gondolatai összeolvadtak, meg újra szétfoszlottak, hogy nem volt egy gondolata sem, — csak szíve áradozott a boldogság mián.

Ott bolyongott az utcákon alá s föl, rá se ügyelt a járó-kelőkre. Meglőkdösték, hát kitért előlük, le egészen az utról, a járdáról. Ezre se vette, hogy hol bolyong. Csak az a gondolat vibrált agyában: két hét múlva.

Aztán jött egy villamos. Füttyögött, zakatolt. Kerekai gyorsan surrantak tova a sinueken. Vendel nem látta, észre se vette. És elütötte. Hanyattesett, kibugygyant az agyából a vér. Ugy vitték el holtan. Am arca még akkor is mosolygott: két hét múlva! . . .

Teréz is mosolygott boldogan; és varrta a menyasszonyi ruhát . . .

... Ez a Vendel szomorú meséje.

A honvédségi intézetek tételénél *Szederkényi* Nándor a magyar ipar felkarolását ajánlotta a miniszter figyelmébe, mire *Fejérváry* miniszter részletesen ismertette azokat az intézeteket, a melyek folytán ma már az összes cikkeket hazai iparosoktól és hazai gyárakból szerzi be. Az élelmező-raktárak felállítása megjavította a szállításoknál tapasztalt hibákat.

A csendőrség tételénél *Barta* Odön azt az óhaját fejezte ki, hogy a csendőrség, miután polgári szolgálatot teljesít, polgári bíróság elé is tartozzék fegyelmi ügyekben. *Fejérváry* miniszter *Barta*nak ezt az óhaját indokoltnak nem tartja, mert annak keresztülvitele a katonai fegyelmet meglazítaná. A csendőrségnek ugynevezett atrocitásai a legtöbb esetben teljesen alaptalan híresztelések. Így 1901-ben 177 feljelentés egészen igaztalanul bizonyult. A hol a főjelentésnek némi alapja volt, igen szigorúan jártak el. A fegyverhasználatot a csendőrségnek az utasítás csak a legkritikább esetekben engedi meg. Kijelenti továbbá a miniszter, hogy a katonai perrendtartást néhány hónap múlva az igazságügyminiszteriumhoz fogják átteni, miután a honvédelmi s a hadügyminiszterium akkora munkálataival elkészül.

A hadbíróóságok tételénél *Szederkényi* Nándor az elharapódzott párbajmániára hívja fel a miniszter figyelmét. *Fejérváry* miniszter kifejti, hogy utóbbi időben a csapatparancsnokokat figyelmeztették, hogy saját hatáskörükben a párbajok számának csökkentésére törekedjenek. A párbajmániát első sorban nem is a katonaság, hanem a polgári társadalom istápolja. Ezt a tételt magának a miniszternek a példája is tanúsíthatja, mert neki 40 éves katonai szolgálata alatt egy párbaja sem volt. Csak akkor voltak párbajai, mikor szerepelni kezdett a képviselőházban. (Zajos derűtség.) A tartalékos tisztek természetesen a tisztli szabályok alá tartoznak és e tekintetben különbséget tenni nem lehet.

Miután még *Fejérváry* miniszter a nyugdíjak emeléséről megnyugtató magyarázatot adott, a bizottság a hátralékos tételeket vita nélkül elfogadta s egyuttal tudomásul vette a tárcával összefüggő jelentéseket.

TÁVIRATOK.

Transzvál.

Pretória, január 13. *Ing* ezredes, tegnap Ermelótól északnyugatra 20 mérföldnyire meglepett egy bur tábort és elfogott 42 burt, köztük *Wolmarans* őrnagyot, *Wolmarans* századost és *Maiiau* hadnagyot, a kik mind hárman a törzstűzéshez tartoznak.

London, január 13. A *Dail News* jelenti Volkorusból: Egy bur orvos azt jelelti, hogy *Botha* Keresztély csapataival január 8-án vívott harcban 42 bur esett el és 74 sebesült meg.

Allivalnord, január 13. *Liebenburg* bur vezért, akit *Methuen* tábornok rövid idővel ezelőtt elfogott, ma agyonlőtték ama állítólagos gyilkosság miatt, melyet *Thallmayer* hadnagyon elkövetett.

Kína.

London, január 13. A *Standard* jelenti Sanghaiból tegnapi kelettel: Az özvegy császárné 7000 főnyi testőrsége, a mely nem vett részt a követségek megtámadásában, az udvarral visszatért Pekingbe.

Választások

a közigazgatási-bizottságban.

(Arad a múlt hónapban.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, január 13.

Aradváros ujonnan alakított közigazgatási bizottsága ma délután ülést tartott, melynek érdekesebb tárgya a közigazgatási bizottság kebeléből kiküldendő albizottságok megválasztása volt.

A főispán délután 4 órakor nyitotta meg az ülést s miután a legutóbbi közgyűlés jegyzőkönyvének a közigazgatási bizottság ujjaalakítására vonatkozó részét felolvasták, az új bizottságot megalakultnak jelentették ki.

Ezután megalakították az egyes albizottságokat.

A fegyelmi bizottságnak az állam részéről *Beke* Károly pénzügyigazgató és *Varjassy* Árpád tanfelügyelő hivatalból tagjai, a főispán ezeken kívül megválasztásra ajánlotta *Péterffy* Antalt és *Steinhardt* Mór rendes, *Keller* Izsót póttagoknak.

Az árvügyi felebbezések tárgyalására alakított albizottságba, melynek 4 rendes és 2 póttagja van, a főispán kinevezte *Robitsek* Ágostont, *Péterffy* Antalt rendes, *Mülek* Lajos dr.-t póttagoknak, megválasztásra ajánlja *Steinhardt* Mór dr.-t és *Müller* Károlyt rendes és *Szalay* Antalt póttagoknak.

Az aradi börtönökben levő fegyencek szabadságolása ügyében kiküldendő bizottságba *Mülek* Lajos dr.-t és *Steinhardt* Mór dr.-t.

A másodfoku erdei kihágásokban ítélkező bizottságba javaslatba hozta *Müller* Károlyt, *Robitsek* Ágost dr.-t, *Szalay* Antalt és *Hász* Sándort rendes, *Bing* Vilmost, *Steinhardt* Mór dr.-t, *Mülek* Lajost és *Hegedüs* Lászlót póttagoknak.

Mielőtt a bizottság ezeket megválasztotta volna, *Müller* Károly kijelentette, hogy nem fogadja el a jelölést. Erre a főispán *Müller* Károly helyére *Hegedüs* Lászlót rendes és *Barabás* Bélát póttagoknak ajánlotta. A bizottság ilyen értelenben alakította meg ezt az albizottságot. Az így megalakított albizottságok jelenvolt tagjai erre letették az előírt esküt.

Ezután még az egészségügyi albizottságot alakították meg, a melybe a főispán ajánlatára megválasztották *Probszt* Mihályt, *Hegedüs* Lászlót és *Rozsnyay* Kálmánt.

A községi iskolai tanító és tanítónő választásokhoz a főispán biztosokként kiküldte *Hász* Sándor és *Bing* Vilmos bizottsági tagokat.

A nyugdíjjogvisultság megállapítására kiküldött albizottság tagjai lettek *Péterffy* Antal és a főjegyző.

Az albizottságok megalakítása után a havi jelentések következtek.

A pénzügyigazgató felolvasta, hogy 1901. év december havában összesen 362 korona folyt be hadmentességi adó címén. 1900. év decemberében 603 korona volt az összes hadmentességi adó s így 1901-ben 261 koronával kevesebb folyt be. Egyenes adóban 1901. decemberében 76,514 korona folyt be, 1900. december hónapban 83,024 korona, s így 1901-ben 6890 koronával kevesebb. Közvetett adók és illetékek címén 671,928 korona folyt be 1901-ben, míg az előző évben 821,126 korona, s így 1901-ben 149,198 koronával kevesebb folyt be.

Meszlényi Antal dr. kir. ügyész az aradi fogházzal terjesztette be havi jelentését. E szerint 1901 év december havában összesen 100

férfi és 5 nő volt az aradi ügyészség fogházban letartóztatva.

Az ülésen jelen voltak a főispán elnöklete alatt *Bing* Vilmos, *Csiki* Károly, *Hegedüs* László, *Institoris* Kálmán, *Kádas* Kálmán, *Keller* Izsó, ifj. *Lócs* Rezső, *Marschall* Lajos dr., *Meszlényi* Antal dr., *Müller* Károly, *Perger* János dr., *Péterffy* Antal, *Posgay* Lajos dr., *Robitsek* Ágost dr., *Steinhardt* Mór dr., *Beke* Károly, *Varjassy* Árpád.

Borbély Anna birái előtt.

(A Sáros-utcai gyilkosság utolsó epilógusa.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, január 13.

A Sáros-utcai gyilkosságnak utolsó felvonása ma játszódott le az aradi kir. törvényszék büntető tanácsa előtt.

Borbély Anna, a szomorú ügynek hőse, szürke darócruhában állott a törvényszék színe elé. A szörnyű bűnbe esett fiatal asszony arca sápadt, tartása györnyedt, kezei idegesen mozognak, s hol bírásra tekint, hol védőjét nézi. Másfél év óta ül a kir. ügyészség börtönében, melynek egészségtelen levegője miatt minduntalan panaszkodik. Ebben az új börtönben azonban nem is a rossz levegő bántja, hanem a rossz lelkiismerete marcangolja szívéet szörnyű tette miatt, és az árvaságra jutott kis leánykája sorsa teszi elviselhetetlenné helyzetét.

Tavaly nyáron ítélkezett *Borbély* Anna felett az esküdtszék. A bíróság a verdikt alapján erős felindulásban elkövetett emberölés miatt három évi börtönre ítélte, melybe hat hónap vizsgálati fogságot beszámított.

Borbély Annát azonban nemcsak az a bűn terhelte, hogy szeretőjének anyját egy kalapáccsal addig ütögette fejbe, míg lelkét kilehelte és hogy holttestét egy ládába szoritva, azt a Holtmarosba dobta. Volt még egy másik ööne is. Azt tette ugyanis, hogy a rendőrség és a vizsgálóbíró előtt távoli rokonát: *Pomucz* Györgyöt azzal vádolta, hogy a szörnyű tettet együtt követte el vele, hogy az ütötte le az asszonyt, és hogy az ő tanácsára dobták a hullát éjjel a csatornába.

Ezen vallomás folytán letartóztatták *Pomucz* Györgyöt is, aki hat hónapig ült vizsgálati fogságban.

A végtárgyaláson aztán őszinte vallomást tett *Borbély* Anna, kivallotta, hogy a *Pomucz*-ról tett vallomása pusztán mese és hogy magase tudta, hogy miért keverte belé az ártatlan *Pomucz*ot.

*Pomucz*ot azonnal szabadlábra is helyezték és már most hamis vád miatt külön fogták perbe *Borbély* Annát.

Néhány hónappal ezelőtt tárgyalta a kir. törvényszék a hamis vád esetét. Ekkor a törvényszék a hamis vádban bűnsnek mondta ki és ezért külön másfélévi börtönre ítélte.

A törvény ily esetben azt rendeli, hogy a két külön büntetés egy össz büntetésbe foglaltassék. A kir. törvényszék az össz büntetés kiszabására mai napra tűzte ki a tárgyalást.

Fábián Lajos dr. kir. táblabíró elnöklete alatt a tanács *Földes* János és *Pogonyi* Nándor bírákból állott. A vádhatóságot *Szakolczay* Lajos képviselte. A védelmet *Radó* Károly dr. vállalta el.

Az ítéletek felolvasása után a közvádó a két ítélet hatályon kívül helyezésével az össz büntetés kiszabását indítványozta.

Radó Károly dr. a fenforgott enyhítő kö-

A Nemzetközi baleset elleni biztosító társaság balesetből eredő halál és teljes rokkantság esetére 3000 koronát, illetőleg a rokkantság mértékének megfelelő összeget biztosít az Aradi Közlöny előfizetőinek.

rülmények figyelembevételével a két ítélet büntetési idejének leszállítását kérelmezte.

A kir. törvényszék rövid tanácskozás után kihirdette az ítéletet. A régi ítéletek szerint Borbély Anna összesen 4 és fél évi börtönre ítéltetett. A mostani ítélet három hónappal leszállította ezt az időt és így a vádlott nő most csak 4 év és 3 hónapra ítéltetett. Ebbe azonban betudták azt a hat hónapot is, melyet az esküdtszék ítélete betudott és az azon idő óta eltelt vizsgálati fogságot.

Ezzel véget ért a szomorú ügy és Borbély Annát valamelyik kerületi börtönbe szállítják át, ahol vezekelni fog szörnyű büneért.

SPORT.

+ Az Aradi Athletikai Klub elnöksége felkéri a tagokat, hogy folyó hó 16-án *csütörtökön este 6 órakor a Millenniumi-sörcsarnok* külön helyiségében megtartandó értekezleten okvetlenül megjelenni sziveskedjenek.

+ Fedák Sári nem fut a turfon. A kétéves kancát tulajdonosa Degenfeld Imre gróf Zsaszára keresztelte el.

Wolf képviselő botránya.

(Levelek a nyilvánosságnak.)

— Az Aradi Közlöny távirati értesítése. —

Arad, január 13.

A Wolf féle nem épen épületes afférből a „Trautenaue Zeitung“ most egy második levelét közli Seidl dr. anyósának Tschan asszonynak. A levél így hangzik:

„Abban a bizonyos memorandumban szerencsétlen leányomról olyan gyalázatos ferdítések vannak, hogy azt csak egy egész közönséges személy írhatta. Miután leányomat az a borzasztó szerencsétlenség érte, hogy a sorstól olyan férjet kapott, aki nemcsak hogy nem teszi a felesége ügyét a magáévá, nemcsak hogy nem száll sikra a felesége becsületéért, sőt épen ellenkezőleg úgy viselkedett ebben az áldatlan ügyben, mint a legnagyobb ellensége: segített a felesége becsületét az utca sarába vonszolni: irok tehát én helyette. Én anyja vagyok annak a szerencsétlen asszonynak, tehát egyedül én vagyok hivatalosan a teljes valóságot napfényre hozni — mindazt, ami leányomra vonatkozik. Nem türhetem tovább, hogy még most is követ vessenek rá. Semmiféle eszközzel sem sikerült eddig a vele való találkozást lehetővé tennünk, sem pedig a válóper megindítását, elérnünk, amely gyermekünket visszavezérelte volna a szülői házba. Meg kell tehát semmisítenem a gyalázatos rágalmakat, amelyekkel megint be akarják mocskolni őt. A szerelmesek szenvedélye igazi nagy szenvedély volt, amely már az első találkozásnál végzetes arányokat öltött bennük. Hanem épen olyan gyorsan eszükre is tértek, mindjárt az első és egyetlen szerelmi találka után. Az állítás azonban, hogy leányom akkor már menyasszony lett volna, hazugság. Igaz ugyan, hogy ismeretségben állott akkortájt egy uri emberrel, de ez az összeköttetés jobbára csak a levelezésre szorított, mert egy izben például két teljes éven át még csak nem is látta. Eljegyzésről tehát szó sem lehet; sőt még azután sem került soha szóba. Mikor leányomat megkérdeztem, vajon nem érzi-e magát szerencsétlennek, azt felelte nekem:

— Anyám, én azt az urat nagyon régen nem láttam.

Leányom tehát nem szegte meg a menyasszonyi hűséget. Hogy leányom csak egy pillanatig is gondolhatott volna arra, hogy a katolikus házasságban élő Wolf őt elveszi, azt föltételezni is képtelenség. Azt hinni pedig, hogy Wolf azzal áltatta volna magát, hogy leányom

azzal az állítólagos fölegényével fog kikezdeni, akit évek óta csak nem is látott, abszurdum lenne. Az alatt az idő alatt pedig, hogy leányom dr. Seidl ismerte, csak egyetlen egyszer beszélt Wolffal, és pedig tavaly, a grulich ünnepek idején, akkor azonban Seidl jelenlétében. A meghívott lakodalmi vendégek közül senki sem emlékezhetik arra, hogy keresztapai állásról szolgált volna. Amit pedig egy nehéz, komoly órában én beszéltem Wolffal, azt más emberi fül nem hallotta, s nem is fogja soha hallani. Az a hazugságok koronája, mikor azt állítják, hogy Wolf előttem térdén állva könyörgött. Mint lehet egy olyan politikai párt felől vélekedni, amely nem ismer a kibúvára más utat és módot, mint hogy lapjaiban egy védtelen nőt, akit saját férje is meggyalázott, még jobban sárba rántani engedi. — Tschan Zsófia, s. k.

Wolf képviselő ez idő szerint kortes-köruton van s kerületében mindenütt programbeszédet tart. Igen sok helyen egyhangulag elfogadták jelöltségét. Az affairéről Hohenelbén tartott beszédében következőleg nyilatkozott:

Nem igaz az, hogy Tschan dr. képviselőnél vétett volna a vendégjog ellen. Hibája még abból az időből származik, mikor a berlini, a duxi és a teplitzi ügyben éjjel-nappal el volt foglalva. Epen olyan hazugság az, hogy ő a lánynak azt tanácsolta volna, hogy a következmények miatt kössön ki más valakivel is, mint az, hogy ő házasságot ígért volna a lánynak. Mikor Seidl dr. levelében azt tanácsolta neki, hogy löjje agyon magát, azt a levelet a rendőrségnek kellett volna átadnia. Seidnek — mondja Wolf — lovagias elégtételt adtam, s bár igen jó lövő vagyok, szándékosan hibáztam és őt lépéssel elébe mentem. Golyója ott repült el a fejem mellett. A feleségem, mint egy igazi német asszony, megbocsátott nekem. Ha önök megtisztelnék bizalmukkal — megmaradok képviselőjüknek. Az önök szavazata — így fejezte be Wolf beszédét — nemcsak politikai ítélet lesz ezuttal, hanem ítélet lesz az én életem fölött is.

SZINHÁZ ES IRODALOM.

A színház műsora.

Kedd: San Toy, operette. Aradi Aranka vendég felléptével. (Páros bérlet.)

Szerda: Eleven ördög, operette. Aradi Aranka vendégfelléptével. (Páratlan bérlet.)

Csütörtök: Pillangócsata, színmű. (Páros bérlet.)

Péntek: Páholly, bohózat. (Páratlan bérlet.)

Szombat: Páholly, bohózat. (Páros bérlet.)

Aradi Aranka vendégfellépése.

— A suhanc. —

Nagyon rövid ideje annak, hogy Aradi Aranka nálunk mint színésznő és operett-énekesnő bemutatkozott.

A színház akkor zsufolásig megtelt — és városszerte nagy érdeklődéssel kísérték az első szárnypróbálgatást. Aradi Aranka aradi leány; sokan ismerték az eleven kis leánykát és akik apró korában ismerték, már megjósolták, hogy a színpadon egykor dicsőséget fog aratni. Élénk temperamentuma, degazsirt fellépése, kedves csevegési képessége, ügyes mozdulatai, behízelgő hangja, mind praedestinálta őt arra, hogy a színpadra lépjen. Ehhez járult még kecses külső megjelenése, szép színpadi alakja, és így a jóslók könnyen mondhatták a jövendőt.

Már az első bemutatkozás fényesen sikerült. A közönség zajosan tapsolt és ha akkor még nem is a művészetet honorálta, de lelkesítette, buzdította a kis kezdőt, hogy pályáját szeresse és szorgalmával fejtsse ki a benne szunnyadozó tehetségét.

Nem is igen régen volt ez, talán csak valamivel több egy évnél.

Azóta elkerült tőlünk a fiatal kezdő és Kövessy színtársulatánál tanult.

Ma ismét visszakerült mint vendég a mi színpadunkra, hogy tanúságot adjon arról, mennyit haladt az izgalmas, de rögös pályán.

A közönség, ma is szép számban jött a színházba és ma talán még feszültebb kíváncsisággal nézett az előadás elé, mint az első szárnypróbálgatások idején.

Aradi Aranka a Suhancot választotta első debütjéül és a választás nagyon szerencsésnek bizonyult. A pajkos, a szeleburdi, de aranyos szívű kis nyomdászgyerek mindenben megfelelt a vendég temperamentumának. Eleven volt a játéka, kedves és megnyerő a csevegése úgy, hogy már első belépője után megragadta a közönséget és belépő dala után már meg volt az ítélet, mely igazságosnak és találónak bizonyult az utolsó felvonás utolsó dala után is.

Az volt az ítélet, hogy Aradi Aranka a rövid idő alatt rendkívül sokat haladt, hogy játéka, prózája és éneke az igazi szubretté avatja őt. Hangja nem nagy terjedelmű, de ügyesen bánik vele és azáltal, hogy énekébe sok érzést és értelmet tud beleönteni, azt a bizonyosságot adja, hogy a szubrett pályán még sok babért fog szerezni.

A mai előadáson felhangzott sok taps, a kihívás és a dalok megismételtetése már nem az udvariasság, nem csupán a buzdítás és lelkesítés megnyilvánulása volt, hanem megjutalmazása az élvezetes alakításnak és a tetszetős énektudásnak.

Aradi Aranka a legjobb auspiciumok mellett kerül már virágvasárnaptól kezdve a szegedi nagy színpadra, a hol még izmosabbá fog válni szép tehetsége és onnan azután elindulhat hódító útjára.

Mikor először lépett fel a színpadon. Leszkay csak hosszas alkudozások után engedte őt fellépni, ma már meghívta vendégszereplésre, hogy a közönségnek a színház iránti érdeklődését általa felköltse és jövőre talán már fényes ajánlatokkal fog versenyezni a többi direktorokkal, hogy szerencsétlense egy-két fellépésével.

Ez az ut hosszú és rögös szokott lenni rendesen, de Aradi Aranka mértföldnyi lépésekkel tette meg ily rövid idő alatt ezt az utat.

A környezet nagyban hozzájárult a mai sikerhez, különösen Tolnai, Polgárt és Giréket kell dicséretesen kiemelni. A kis Klei Margit a gnóm szerepében kedves volt és a közönség zajosan meg is tapsolta. Carolus.

* Aradi Aranka második fellépése. A kecskeméti színház bájos szubrettje holnap San Toy címszerepében folytatja, három estére terjedő vendégjátékát. A fiatal énekesnő fellépési iránt városszerte általános az érdeklődés, sokan kíváncsiak mennyit haladt művészi pályáján Aradi Aranka, mióta a családi otthonból kirepült egyenesen a világot jelentő deszkákra. A vendégszereplő énekesnő holnapi fellépése a jegyek nagy részét már tegnap elkapták.

* Új színésznő. A P. H. írja: Ugy halljuk, hogy Herczeg Ferenc Gyurkovics-lányok című vigjátékában, melyet a Vigszínház illesztett a magyar ciklus műsorába, Grill Klára kisaszony, Csillag Teréz leánya fog bemutatkozni Mici szerepében. A fiatal hölgyről nem hallottuk, hogy a színész-pályára készült volna, annál nagyobb a meglepetés és természetesen a várakozás is.

* Alberti és Arányi az évad legérdekesebb hangversenyére előjegyzett jegyek mátol kezdve kiválthatók Révész Nándor könyvkereskedésében.

* A helyi szerzőt kifutúlták. Nagyváradról jelentí tudósítók a következőket: A magyar-

országi színészet krónikájában talán első eset, hogy a közönség valóságos olaszos élénkséggel adott valamely darab föltt nem tetszésének kifejezést. Egy helyi szerzőnek, *Karácson Aladár*nak négyfelvonásos „*Jogászélet*” című újdenességét akarták bemutatni, ha ugyan lennehet volna. Eleinte szédületes unalom borult a nézőtérre, később egyesek hangos megjegyzéseket kezdtek tenni. Innen is, onnan is kiáltották:

— Elég volt! Unjuk! Hagyják abba.

Közbe-közbe egy-egy füttyszó hangzott s a harmadik felvonás egyik jelenete után, amikor a színpadon minden egyes szereplőt kidobnak, valaki kiadta a jelzót:

— A szerzöt is! Dobjuk ki a szerzöt is!

Ekkor kitört az általános habota. Az emberek dobogtak, kiáltoztak, füttültek s a darabot nem lehetett befejezni. Az elmaradt részt állítólag holnap fogják folytatólagosan bemutatni.

Tomka Samu dr. büne.

(Az orvos örvének letartóztatása.)

— Az Aradi Közlöny távirati értesítése.

Arad, január 13.

Kétségtelen immár, hogy az öngyilkossá lett főorvos követte el a betörést. Aki arra volt hivatva, hogy orvosi tudományát a szenvedő emberiség javára értékesítse, akinek szak-képzettségére és lelkiismeretességére bizta az életét az aggódó beteg, annak személyét méltatlanul érte a közbizalom és a kitüntető nagy-rabecsülés. Egy vésszes napon hűtlenül elhagyta nemes hivatását, leeresztette dolgozó szobájának redőnyét, felcsattantotta a villamos vezetéket és a vakító fény mellett uj, de aljas mesterséggel próbálkozott meg. Kifurta a saját kasszáját, meglopta önmagát, hogy a biztosító társaságot becsapja. A biztosítási összegre volt szüksége neki, mert nagy tőzsdeveszteségeinek kiegyenlítésére sok pénz kellett. Ezt írta meg levélben Bécsben lakó előkelő rokonának, aki a bűnös ember önvádját beszolgáltatva a császárváros rendőrségének, amely megállapította, hogy Tomka maga inszcenálta a betörést.

Mikor az orvos érezte, hogy a hurok mindjobban feszül a nyaka körül, hogy elkerülje a büntető igazságszolgáltatást, inkább elvetette magától az életet.

Íme, ezek a szenzációs fordulat részletei:

Tomka dr. — mint ismeretes — e hónap 6-án jött vissza a fővárosba. Kétségbeesetten jelentette be az óriási betörést a rendőrségnek, amely kezdetben nem gyanúsította a tett elkövetésévei a vagyonos, ismert nevű híres specialistát.

A bűnös ember nem tudta féltve őrzött titkát megőrizni. Elvesztette nyugodtságát, furdalta a lelkiismeret és hogy könnyítsen a lelkén, mikor már feléje irányult a hatóság gyanuja, bűnbánó levelet írt Bécsben lakó előkelő rokonának. Teljes vallomást tett és az írta, hogy azért eszelte ki a betörést, mert pénzügyeiben teljesen tönkrement és így akart magán segíteni. Tanácsot kért, amely kivezése a hírből. A rokon nem kimélte a betörő orvost. Az áruló levelet átadta a hatóságnak.

A levél tartalma a következő:

„Mikor e levelet írom, már elhatároztam, hogy elpusztítom magam. Szerencsétlenségem: egy végzetes cselekedetem, melyet most ez utolsó pillanatban megvallok. Nem akarom, hogy halálom után a rendőrség, mely amugy is gyanakszik rám, nyomozásai közben még soká hurcolja szegényteljes nevemet, — megvallom, hogy a betörést, mely lakásomon történt, én követtem el. Az utóbbi időben már a tönk szélén állottam, vagyonomat elvitte a tőzsde. Számításaim balul állottak ki és ha megoldást nem tudok találni, szegény ember lett volna belőlem. Ezért elhatároztam, hogy lakásomon betörést követek el és a kétszáz ezer forint biztosítási összegből, melyet kártérítésként kapnom kel-

lett volna, ki akartam fizetni tőzsdeveszteségeimet. Így vagyonom egy részét megmenthettem volna. A játék rosszul végződött, a börtöntől félek. A haláltól nem és e levél megírása után feltétlenül megölöm magam.”

A meglepő fordulatról azonnal értesítették a budapesti főkapitányságot.

(A nyomozás Bécsben.)

Közben a bécsi rendőrség kinyomozta, hogy az értékpapírok az osztrák főváros két nagy bankjában december 27-én eladattak. A jelzett napon 80 000 korona értékű magyar járadékot értékesített a leszámítoló bankban egy 50 évesnek látszó, uriasan öltözött, hosszú szakállas férfi, aki *Blau*-nak mondta magát. Ugyanez az állítólagos *Blau* az angol bankban, ahol a kötvények másik részét eladta, már rövid szakált viselt.

A budapesti rendőrség ez értesülések vétele után *Bérczi Béla* rendőrkapitányt Bécsbe küldötte. *Bérczi* a megérkezése után táviratot küldött Tomkának Budapestre, amelyben tudtára adta, hogy az értékpapírok megkerültek s hogy már sejtik, ki volt az eladó. A kapitány felszólította az orvost, hogy 11-én délben háromnegyed egy órakor Bécsben legyen, amikor várni fogja őt a pályaudvaron.

Tomka megértette a célzást. Amitől rettegett, bekövetkezett. Megtudták, hogy ő volt a betörő. Nem volt elég ereje ahhoz, hogy tovább szimuláljon. Hogy biztos legyen a halála, kikereste a lakásához legközelebb fekvő legmagasabb bérházat és a Gyár-utca 18. számú ház negyedik emeletéről elszántan levetette magát.

Tomka egyébként egy itteni kartársának írt levelében is feltárta a titkot. Az illető orvost kellemtlenül érintette a dolog. Nehogy dolga akadjon a rendőrséggel és törvényszékkel elégette a titkot tartalmazó papírost.

(Tomka özvegye.)

Az öngyilkos orvos özvegyét ma kihallgatták a főkapitányságon. Tomkáné meglepő vallomást tett. Kijelentette, hogy most már ő sem hisz a férje ártatlanságában.

Elmondotta, hogy december 26-án azzal távozt tőle az ura *Badenből*, hogy Bécsben több ismerőst kell meglátogatni, de még az este visszajön. Kétségbeesett, amikor a férje a jelzett időben nem jelent meg. Másnap sem jelent meg Tomka és már-már aggódni kezdett! Azt hitte, hogy a férje eltűnt, mert nem adott életjelt magáról. Jelentést is akart tenni a rendőrségnek, de erről ismerősei lebeszéltek. 27-én este földult ábrázattal ideges állapotban érkezett vissza. Kérdezte elmaradásának az okát, mire ő azzal felelt, hogy hirtelen rosszul lett és egy bécsi szállodában töltötte az időt. Azért nem értesítette a betegségről, mert nem akarta megijeszteni.

Az öngyilkos orvos holttestét még tegnap reggel a bonctani intézetbe szállították. A boncolást azonban a család kérésére mellőzték. Temetése 14-én, kedden lesz.

Tomka Samu dr. tetemét csak holnap viszik ki a rákoskeresztúri új temetőbe, a honnan holnapután temetteti el a családja igen egyszerű szertartással.

(Hova lett a 180.000 korona?)

A fővárosi rendőrség a betörés ügyében folytatja a nyomozást és egyelőre azt kutatja, hogy hova tűnt el a 180 ezer korona készpénz, a mit vagy ő maga, vagy az a *Blau* nevű rokona kapott a bécsi váltóüzletekben. Ebben az irányban folyik most a vizsgálat.

A rendőrség ma ismét kihallgatta Tomka Samu feleségét, a kit azonban annyira megrendített férjének öngyilkossága, hogy szinte azt sem tudja, mit beszél. Vallomását mind-

untalan megmásítja s most egyre azt hangoztatja, hogy a férje ártatlan.

A bécsi rendőrség ma délelőtt arról értesítette a főkapitányságot, hogy az egyik bankházban szakállas férfi váltotta be az értékpapírokat, de a ki a másik üzletben járt, annak nem volt szakállja. Ez tehát csak megerősíti a rendőrség azt a föltevését, hogy Tomka állszakállt ragasztva, maga adta el kötvényeit, a meiyekről később azt állította, hogy ellopták tőle.

Rokonsága természetesen mindenképen enyhíteni akarja Tomka önbetörését. Azt beszélük ugyanis ismerőseiknek, hogy a betörést nem ő követte el. Az értékpapírokat Bécsben eladta, hogy börzeveszteségeit kiegyenlítse s mikor *Badenből* ismét hazajött Budapestre s meglátta, hogy a lakását betörők kipusztították, arra a szerencsétlen gondolatra jutott, hogy igazi kárán felül még az eladott papírok értékének megtérítését is kérje a biztosító-társaságtól. Mikor aztán tudatára ébredt annak, hogy ez a kapzsúsága a betörés gyanuját terelte rá, a halálba menekült.

Ez a verzió azonban — mint ezt a rendőrség kétségbevonhatlanul megállapította — nem igaz. A szerencsétlen végű diplomás ember maga követte el a betörést, de nem lehetetlen, hogy rokonainak egyike tudott róla s a legközelebbi napokban ez is kitudódik.

Ma délután 4 órakor Tomka dr.-né talpig gyászban két detektív kíséretében a rendőrségre ment, ahol kihallgatták. Tomkánét még két ügyvédje, *Herzl Izidor dr.* és *Pollák Illés dr.* is elkísérte.

Tomkáné tagadja, hogy férje tervéről tudomása lett volna. A rendőrszótviselő, a ki a kihallgatást végezte, ki is jelentette, hogy csak mint tanut hallgatja ki.

(Tomka fivérének elfogatása.)

A *Generál*-biztosító társaság Tomka dr. esetleges büntársai ellen család miatt a bünvádi eljárás megindítását kérte.

A budapesti rendőrség ennek következtében táviratilag megkereste a bécsi rendőrséget, hogy kutasson Tomka fivére után. A bécsi rendőrség még a délután folyamán le is tartóztatta Tomka dr. Bécsben lakó fivérét *Marót Sándort*.

*Marót Sándor*ról érdekes adatokat derített ki a rendőri nyomozás.

Marót 37 éves, kisújszállási születésű és több éve már, hogy Bécsben lakik. Mint zsir-áru ügynöknek nagyforgalmu üzlete volt és jól ment dolga. Nehány év óta látszólag semmi foglalkozása sem volt, s dacára ennek, nagy lábon élt. Legutóbb vőlegény lett, s nemsokára lett volna az esküvője is.

Mikor a bécsi rendőrség ma délután a Tomka dr. ügyében vallatás alá fogta, *Marót* rendkívül zavartnak látszott.

A rendőrség megállapította, hogy a kritikus napon, t. i. a karácsonyt követő napon egy rendkívül elegánsan öltözött ember járt nála, ami feltűnő volt, mert *Marót* különben sohasem fogadott látogatókat. Azt hiszik, ez Tomka volt.

A rendőrség egyébként azt gyanítja, hogy *Marót* egy nagy bünszövetkezet tagja.

TANUGY.

(—) Az aradi tantestületek segélyalapja e hó 11-én tartotta meg *Milng József* előnklete alatt ez évi rendes közgyűlését. Az előterjesztések szép eredményről számoltak be s hű sáfárkodásnak szolgáltaták bizonyítékait. A népes közgyűlés elismeréssel vette tudomásul azt a buzgalmat, mely ma már lehetővé teszi azt, hogy nyugdíjba ment vagy elhalt tagok özve-

gyének és árváinak rendes évi segélyezésére 1470 koronát állíthatott költségvetésébe. Ekesen szóló tanúsága ez annak a nemes támogatásának, a melyet Arad társadalmának jószívben bir a tantestület segélyalapja. Minthogy Millig elnök, ki e humanus célu intézményt alapítása óta — kevés megszakítással — mindmáig sikerrel vezette, e tisztre többet nem vállalkozott, a tisztikart a közgyűlés egyhangú felkiáltással ekképen állította össze: Elnök Bokor Alajos, alelnök s kez. biz. elnök Szilágyi György, titkár Kőmives József, pénztáros Ferch Ödön, ellenőr Berecz Károly. A kezelő bizottság tagjai: Almási T. Pál, Cziráki Márton, Fischer Antal, Millig József, Pareán János, Szathmáry István, Záray Ödön. Pótagok: Eliás Jakab, Schleifer Antal. Számvizsgálók: Bonts Aurel, Wagner I. Agoston.

Jugyen kenyér!

— Ujabb adományok. —

Arad, január 13.

Ha van valaki, aki tiszta képet akar nyerni arról, hogy mekkora városunkban az inség, az tekintse meg a Salacz-utcai kenyérszító boltot.

Valósággal megakasztja a közlekedést a nagy tolongás, mely a kenyérszító helyiség előtt lefolyik.

Sarlot Domokos főkapitány a kenyérszító bolt intézői mellé egy negyedmestert és egy közrendőrt állított, kik a kenyérszítás ideje alatt a rend fentartásáról gondoskodnak. A felügyelet erkölcsi szempontból igen fontosnak bizonyul, mert ilyenképpen elejét veszi a könyöradományok intézősége annak, hogy dologkerülő emberek jótéteményben részesüljenek a valóban szűkséget szenvedők rovására.

A kenyérszító falain különben szembeötölő falragaszok adják az illetők tudtára, hogy:

Csak az kérjen, aki éhezik!

A nagy közönség áldozatkészsége nem a színlelt nyomoruságon kíván segíteni, hanem a valóban inségben szenvedők helyzetén akar enyhíteni.

Egy másik falragaszon ez áll:

A kenyér itt fogyasztandó el!

Ennek a felhívásnak az a célja, hogy a leszelt adag kenyér csak éhségnek csillapítására szolgáljon.

Vasárnap és hétfőn, a mig künn tolongott az éhezők sokasága, benn a boltban serényen szeltek a kenyereket. A két nap alatt elfogyott 122 nagy pécskai kenyér. A kenyerekből egyenkint átlag 30 adagot szelnek. Tehát a két napon 3660 adag kenyér osztatott ki.

Köszönetünk kíséretében itt említjük fel, hogy Krieglér Adolf ur és Krieglér Adolfné urnő két napon át buzgón segédkeztek a kenyér kiosztás körül.

Társadalmunk előkelőségei szép számmal látogatják meg a kenyérszító boltot. Magukkal hozzák apró gyermekeiket, kik csillogó szemmel nézik a boltban sürgők-forgók lélekemelő munkásságát. A kicsinyek orcáin meglátszott, hogy az ő romlatlan sziveiket mennyire megragadta az irgalmasság gyakorlásának e meghatározó képe.

Adakozzunk tehát, hogy ne veszítsék el a nyomorgók az élethez való ragaszkodás forrását, a — hitet.

Kohn József ur, bádógos mester, egy bádóg perselyt volt szíves adományozni a kenyérszító részére.

A gyűjtött alap a mai napon újabb adományokkal gyarapodott. A nagyobb összegű adomány Wojtek és Weisz cégé, kik a mai kimutatásunkban 15 koronával szerepelnek. Továbbá Szechenyi Kálmáné urnőtől 6 kor., Gottlieb Józsa kisasszony gyűjtésében 4 kor. 16 fill., Fülöp Béla ur gyűjtésében 4 kor. 94 fill., Szántó Mihály ur gyűjtésében 4 kor., Fleischmann János ur gyűjtésében 2 kor. 76 fill. érkezett be kiadóhivatalunkba.

A begyűlt összeg kimutatása itt következik:

	Korona
Wojtek és Weisz	15.—
Gottlieb Józsa gyűjtése	4.16
Fülöp Béla gyűjtése	4.94
Szántó Mihály gyűjtése	4.—
Fleischmann János gyűjtése	2.76
Mai gyűjtésünk eredménye ...	30.86
Hozzáadva a tegnapi kimutatott ...	2443.35
Eddigi összes gyűjtésünk ...	2474.21

Gottlieb Józsa gyűjtése. Schwarz Lajos 1 kor., Weisz Ignac 60 fillér, Tisch Lujza és N. N. 30—30 fillér, Prosznitz János, Manheim Béla, Engel Bernát, Lohoczky Agostonné, Eckert Fülöp, Geringer Béla és Patak Ernő 20—20 fillér, N. N., N. N., Deschu Márton, Pollák József és Weisz Gyula 10—10 fillér, Daneberg Ernő 6 fillér. **Összesen 4 kor. 16 fillér.**

Szántó Mihály gyűjtése. N. N., Szántó Mihályné, Szántó Mihály és ifj. Szántó Mihály 1—1 kor., **Összesen 4 korona.**

Fleischmann János gyűjtése. N. N. 1 kor., N. N., N. N., N. N., N. N., N. N., Jaku Antal, Herz János és Jakó Terike 20—20 fillér, Koch Sándor 8 fillér, N. N. 6 fillér, N. N. 2 fillér. **Összesen 2 kor. 76 fillér.**

Fülöp Béla gyűjtése. Máday János, Valerian László 10—10 fillér, Farkas Andor, Zechmeister Sándor 6—6 fillér, Máday János II. oszt. tan. 10 fillér, Fülöp Sámuelné 20 fillér, Fülöp Sámuel 60 fillér, Fülöp Lajos, Fülöp Béla, Fülöp Irma 10—10 fillér, Fülöp Ferenc 4 fillér, Holczér Ilona, Pallósy József, Tóth Agnes, Mészáros Rozália 10—10 fillér, Henni Károly gimn. IV. oszt. tan. 2 fillér, Handel Janka 40 fillér, Fuchs Ignacné 55 fillér, Fuchs István, Fuchs György, Fuchs Károly 30—30 fillér, Fuchs Arnoldné 50 fillér, Pollákné 40 fillér, Fülöp Béla II. oszt. gimn. tan. 21 fillér. **Összesen 4 kor. 94 fillér**

Az adományokat a kiadóhivatal címére kérjük küldeni.

Gyűjtőivel mindenkinek, a ki hozzánk fordul, szívesen szolgálunk.

MULATSÁGOK.

Farsangi naptár:

Január 18. Az aradi mérnök- és építész-egylet estélye (Központi szálló.) — Táncestély a várbeli tiszti kaszinóban. — Makó város hivatalnokai karának táncvigalma (Koronavendéglő.) — A pankotai nőegylet hangversenyyel egybekötött táncestélye Fehér Kereszt.)

Január 19. Az aradi kerékpárklub estélye (Millennium külön terem.) — Az aradi kőműves segéd munkások önképző szakszerveületének táncvigalma (Központi szálló.)

Február 1. Tiszti kaszinó táncmulatsága (Fehér Kereszt.) — Az aradi tanítók és tanítónők bálja. — Az aradi m. kir. posta- és távirtda altisztek és szolgák táncvigalma (Kass-vendéglő)

Február 9. Az aradi szegény tanulókat segélyező egyesület tombolával egybekötött táncestélye (Fehér Kereszt.)

Február 11. Táncestély a várbeli tiszti kaszinóban.

Február 19. Az aradi kőművesegységek táncvigalma (Központi szálló.)

Február 25. Tűzoltóbál Fakerten.

Március 15. Táncestély a várbeli tiszti kaszinóban.

A mulató Aradhoz.

— Bál névsort kérünk. —

Arad, január 13

Benne vagyunk a farsangban. Bál után bál jő, mulat az aranyifjuság, felvirradt napja, illetve éjszakája a kitűnő előtáncosoknak, a kik

most dédelgetett kedvencei a báltermeknek. A buzgó rendezők izgatottan készítik elő a mulatságok sikerét, rózsás arcu fiatal leányok egész éven át üzött ábrándja betelt, — ott ragyoghatnak, hódíthatnak a báltermek parkettjén.

Nekünk, a sajtó szempontjából elő kell hozakodnunk a magunk panaszával, a melyet ajánlunk a rendezők szíves figyelmébe.

A bál névsorról van szó. Tudósítónk lehetőleg lelkiismeretesen feljegyzik minden táncmulatságon a jelen volt hölgyek névsorát, de szinte kikerülhetetlen, hogy a névsorból ki ne maradjon egyik-másik név, a mi némiképp jogos érzékenykedésre adhat alkalmat. Mivel pedig a rendezők vállalt kötelessége, hogy ilyesmi elő ne forduljon, kérjük őket: ők állítsák össze a bál névsort s adják át azt tudósítónknak, hogy e tekintetben se forduljon elő semmiféle zavar.

Más városokban már régen így van ez. Csak Aradon nem lehetett eddig bevezetni ezt az üdvös szokást Reméljük azonban, hogy a mostani farsangban ez is meghonosodik, öröme mindazoknak, a kiket érdekel a bál minden eseménye.

(=) Kőművesek táncmulatsága. Az aradi kőműves segéd munkások önképző szakszerveülete január hó 19-én vasárnap, a Központi Szálloda nagytermében táncvigalmat rendez.

A mária-radnai választás.

(Vancsó Gyula mandátuma a Kuria.)

— Az Aradi Közlöny távirati értesülése. —

Arad, január 13.

A mária-radnai kerületben 1901. október hó 2-án lefolyt képviselőválasztáson két szabadelpárti jelölt küzdött a mandátumért: Vancsó Gyula, az előbbeni képviselő és Boku Szevér. A választás eredménye az volt, hogy Vancsó Gyula 937, Boku Szevér pedig 206 szavazatot kapott s így a kerület országgyűlési képviselője 731 szavazattöbbséggel Vancsó Gyula lett.

A kisebbségben maradt képviselőjelölt hívei petícióval támadták meg a választást, s a kérvényt ma tárgyalta a királyi Kuria I. választási tanácsa Paiss Andor elnöklete alatt. Előadó: Bene Kálmán.

A választást Kell Lipót dr. aradi ügyvéd védte, de a szólás jogával élni kíván maga a megtámadott képviselő is. A kérvényezők meghatalmazottja Mártha Sándor dr. lippai ügyvéd.

A petíció elvetés-ítatás és megvesztegetésről szól.

A tárgyalás elején Vancsó Gyula képviselő szólalt fel. Talán csodálatosnak látszik, — ugymond, — hogy mint megtámadott képviselő, személyesen szólalok fel, de úgy értelmezve a törvényt, a hogy én magyarórom, kötelességemnek tartom, hogy személyesen vegyem kezembe a védelem fonalát. Nemcsak saját reputációm érdekében tartom ezt szükségesnek, hanem annak a választókerületnek érdekében is, a mely bizalmával felrubázott. A kérvény ellen emelendő alaki kifogásaimat meghatalmazottam fogja előadni.

Kell Lipót dr. választásvédő előadja, hogy a petíciót 10 választónak kell aláírnia. Ennek a követelménynek a kérvényezők látszólag megfeleltek. Ámde a 10 aláíró között három van olyan, a kik a megtámadott képviselőre szavaztak, holott ezeket a törvény világosan kizárja a kérvényezés jogából. Bemutatja a választási

lisztát, mely szerint az aláírók közül hárman Vancsó Gyulára szavaztak.

A kérvényezők meghatalmazottja tagadja, hogy az aláírók azonosak volnának a Vancsó Gyulára szavazott választókkal. A kerületben ugyanis több hasonló nevű választó van.

A Kuria hosszas tanácskozás után a választásvédő által emelt kifogás dolgában elrendelte a bizonyítási eljárást.

Kimondotta, hogy a kifogás alaposságát a választásvédő tartozik igazolni. Megállapítandó a bizonyítás során, hogy kik szavaztak Vancsó Gyulára és kik írták alá a kérvényt. Erre nevezve kihallgatók a községi előljárók és a szavazásnál szerepelt azonosság tanúk, azonkívül beszerzendők a kettős nevű választók próbáirásai is.

HIREK.

Szell Kálmánt megoperálták.

— Az Aradi Közlöny távirati értesülése. —

Arad, január 13.

Szell Kálmán miniszterelnök vasárnap meglehetősen fájdalmas operáción ment keresztül.

A miniszterelnök bal mellén, közvetlenül a bőr alatt, már régebben egy teljesen ártatlan zsirképződeményt észlelt. E zsirképződeményből most egy véletlen infekció folytán lobos gyuladás támadt.

A miniszterelnöknek politikai ügyben Bécsbe kellett utaznia, s elutazásakor még nem tulajdonított jelentőséget az egész dolognak. Bécsben azonban erős lázat kapott, nagy fájdalmak kínozták, úgy hogy az orvosi beavatkozás elkerülhetetlen volt.

A nehéz műtét sikerült, de a seb mély és nagyterjedelmű, úgy hogy Szell Kálmán több napig kénytelen lesz az ágyat őrizni.

Mint az éjfolyamán telefonon jelentik, a beteg állapota kielégítő, a seb szépen gyógyul. A király a nap folyamán a miniszterelnök állapota felől többször tétetett jelentést magának.

Szell Kálmán a karácsonyi szünet után összeülő képviselőház tanácskozásain egyelőre nem vehet részt.

— **Ebéd a püspöknél.** Goldis József aradi gör. kel. román püspök vasárnap délben fényes ebédet adott, melyre az aradi társadalom előkelő és vezér-férfiai voltak hivatalosak. Ott voltak: Urbán Iván főispán, Vásárhelyi Béla főrendiházi tag, Fábán László nyug. főispán, Institoris Kálmán polgármester, Ottrubay Károly kir. tvszéki elnök, Salacz Gyula és Vásárhelyi László országgyűlési képviselők, Boros Vida realiskolai igazgató, Bonts Döme és Beles János kir. közjegyzők, Kugler István kir. ítélőtáblai bíró, Márk Károly államvasuti üzletvezető, Varjassy Árpád kir. tanfelügyelő, Ábray Lajos keresk. akadémiai és Burián János főgyimnáziumi igazgatók, Hamzsea Ágost archimandrita, zárdafőnök, dr. Trutia Péter, Lazaru György és dr. Suciu János ügyvédek, Csorogár Romulus szemináriumi igazgató, Goldis László szentszéki titkár és Mihuciu püspöki diakonus. A házagazda az első lendületes pohárköszöntőjét a királyra mondotta, melyet számos lelkes és szellemes tószót követett. Hamzsea Ágost Urbán főispánra, Urbán főispán Goldis püspökre, a házagazda Márk üzletvezetőre, Lazaru György ügyvéd Ottrubay Károly törvényszéki elnökre, Varjassy Árpád Hamzsea Ágost-

ra és Ábray Lajos a püspök hiveire emelte poharát.

— **Érdekes községi képviselőtestületi választások.** Az első eset, hogy a községi választások alkalmával nálunk Magyarországon is a szociálisták nyerték a legtöbb szavazatot. Külföldön ez rendes, mindennapi dolog, amely semmi feltűnést nem okoz, de nálunk még nem történt meg. Ez az eset tehát kétszeres érdekességel bír, amellyel azonban bizonyosságot fog tenni arról is, hogy éppen nem oly veszedelmes az a szocializmus, amint azt azok, kik mit sem értenek belőle, kikiabálják. Az érdekes eset különben Solt pestmegyei nagyközségben történt, a hol a most lefolyt községi képviselőtestületi választások alkalmával mind a három kerületben a szociálisták győztek, kiknek jelöltjei 335 leadott szavazatból 225-öt nyertek el, míg az uri kaszinó a polgári kör, az iparostület és a negyvennyolcas kör jegyzékére csak 130 szavazatot esett. — A másik érdekes községi választás a szomszédos Csanádmegyének Kunágota községben történt, hol e hó 7-én ejtették meg a községi képviselőválasztást. Elvül volt kimondva, hogy *uri embernek a községi képviselőtestületbe bejutni nem szabad.* Nem is jutott be egy sem. Megválasztottak: Bakó István, Szécsi István, B. Kis István, Urbán Lajos, Balázs Tamás, Berecki Sándor, Bugyi János, Boldog József, Horváth József, Horváth Mihály, Nagy Mátyás, Bognár Mátyás, Arató Sándor, Piros György és Parócai Mihály.

— **Az ipartanács új tagjai.** A városi közigazgatási bizottság a kereskedelmi és iparkamara megkeresése folytán ifj. Neuman Adolfot és Czeiler Istvánt rendes, Mihalik Józsefet és Steigerwald Alajost póttagokul megválasztotta.

— **Szellét ismét körözik.** Az aradi kir. törvényszék Szelle József aradi ügyvédet ismét országszerte körözletti. Az újból való körözésre az szolgálta alkalmat, hogy a törvényszék Taub Sándor és társai volt aradi kereskedők csalárd-bukási bűnyűgyében elrendelte a vizsgálatot, melyben Szelle terhelőleg érdekelve van.

— **Az aradi református egyház** ez évi rendes közgyűlést folyó évi január hó 26-án, vasárnap délelőtt 10 órakor fogja megtartani a városháza termében. Az egyháztanács most dolgozik a tárgysorozat összeállításán, melynek főbb pontjai lesznek: lelkész és gondnok jelentése, adóügyek és indítványok tárgyalása, stb.

— **Makó város — helyettes polgármesterének.** Cseresnyés János makói főkapitány, mint volt helyettes polgármestere iránt, buzgó lelkiismeretes működéseért — egy beadott indítvány szerint — akként akarja a városi képviselőtestület elismerését, hogy a hétfői rendes közgyűlésen jegyzőkönyvi elismerés kifejezése mellett indítványba tétetik az, hogy a helyettesítési időtartamára a főkapitányi és polgármesteri fizetés különbözete részére tiszteletdíjul a városi pénztárból részére kiutalványoztassék. Az indítvány benyújtói: Dózsa Sámuel dr., Csécsi Miklós dr., Szentés Vidor, Mágori Sámuel, Czavalinga János, Diósszilágyi Sándor, Poór Endre, Tokár András s több városi képviselő.

— **A munkások vasárnapja.** A munkások vasárnapi szórakoztató előadásának tegnap ismét nagy közönsége volt. Nagy tetszést aratott Szondy János képezdei tanár előadása, mely az emberi jogok történetéről szólt. Az emberiség helyzetét ismertette Szondy János a történelem három nagy korszakában. A múlt idők szomorú tanulságait állította szembe a folyton javuló jellel. Szólt a rabszolgák és a jobbágyok helyzetéről a társadalomban. Az emberi jogok először a szabad Amerikában születtek meg, honnan Európába átszarmazott. A francia forradalom juttatta érvényre ezeket Európába. Ismertette a szocializmust és a kommunizmust. Megemlékezett a szabad eszmék és az emberi jogok terjedéséről hazánkban is. A közönség, mely nagy figyelemmel hallgatta az előadást, a nyújtott élvezetet szünni

nem akaró tapsal hálálta meg Szondy János tanárnak. Leitersdorfer Soma Abrányinak egy szép költeményét szavalta el, mely után az ének volt a befejezés. Az aradi kőművesegylek szakegyesülete nagy hatással adta elő Erkelnek Hunyady indulóját, utána Éberlein Agoston szavalt.

— **Nagy hűhó semmiért.** Ma az esti órákban az a hír járta be a vorost, hogy a waggongyárban munkás-zendülés ütött ki. A járókelők szájról-szájra adták, hogy dr. Angel rendőr-kapitány tiz fegyveres rendőrrel ki vonult a zendülés elfojtására. A valóságban annyi történt, hogy a szolgálat tevő rendőr egy nagyobb munkás csoportot látott összeverődni s azt hitte, hogy ebben a szociálista világban azok csak összeesküvők lehetnek. Megijedt és telefonált a központba, hogy baj van, küldjenek segítséget. A tiz főből álló rendőr csapat dr. Angel vezetésével ki is sietett, de bizony nem találkozott ott egy fia zendülő sem. Így törpült el a nagy zendülés egy pár soros napihírré.

— **Egészségügyi viszonyok a múlt hóban.** A közigazgatási bizottság ma délután tartott ülésén Posgay Lajos dr. városi főorvos előterjesztette jelentését a múlt hóban előfordult betegségekről. A jelentés szerint fertőző betegségek ritkán foriultak elő, legtöbb esetben hurutos tüdőbajok és csuz. Tifusz egy esetben sem volt, a trachomás betegek száma 13. A születések száma 131, a halálesetek száma pedig 104. Feltűnő, hogy a halálesetek között 21 esetben szerepelnek újszülöttek. Az orvosi jelentés is kiemelte azt, hogy a múlt hónapban rendkívül sok esetben születtek időtlen, nyomorékok és kora szülöttek. A főorvos ennek okát a szülők hiányos és rossz táplálkozásában látja.

— **Fekete himlő-járvány Bécsben.** Bécs város nagy közkórházában, az „Allgemeine Krankenhaus“-ban két fekete himlős beteget ápolnak. Neusser dr. udvari tanácsos tegnap az osztályon működő egyik ápolónőt, aki láza miatt panaszkodott neki, megvizsgálta. A vizsgálat alapján kiderült, hogy az ápolónő betegsége fekete himlő. A beteget azonnal izolálták és ápolására egy asszisztentst rendeltek ki. Néhány órával később egy másik ápolónő hasonló tünetek mellett betegedett meg. A két beteget erre egy egészen külön álló udvari pavillonban helyezték el, a házat körülvevették kötéllel és zöld lámpákat kötöttek rájuk, hogy a közönséget távol tartsák a veszedelmes környezettől. A kórházban nagy az izgalom.

— **Egy püspök, mint lapszerkesztő.** A tarentaise-i püspök, Lacroix feltűnést keltő elhatározásra jutott. A Montiersben megjelenő „Indépendant Savoyard“ című republikáns lap részvényeseinek rábeszélésére elhatározta, hogy a választási időszak alatt átveszi az említett lap szerkesztését. A püspökszerkesztő a szerkesztői állás elfoglalásakor munkatársaihoz a következő beszédet intézte:

A pápai utasításokhoz képest mindig az alkotmány alapjára álljanak, az az legyenek határozottan republikánusok, tartsák magukat teljes lojalitással és minden utógondolat nélkül a kormányhoz, melyet Franciaország magának választott. Ova intem önöket, nehogy azokkal tartsanak, akik azt mondják, a pápával tartanak, s ennek dacára mégis a régi pártok felé kacintanak. Azokhoz se csatlakozzanak, akik köztársasági kokárdát tűznek fel, hogy annál szabadabban támadhassák és gyalázhassák azokat a férfiakat és intézményeket, melyek Franciaországban a köztársaságot jelképezik.

Érdekes, hogy a püspök fellépését senki sem helyeselte s a klerikálisok gunynyal és szatírával fogadták, a republikánusok pedig vagy nem biznak benne, vagy nem tartják lehetségesnek, hogy a püspök becsületes szándékát megvalósíthassa. Az egyesületek egyik lapja azt írja, hogy a Lacroix püspök programjának végrehajtása lehetetlen. Nem lehetne tovább az egyház szolgája, mert az egyház „az Isten igazsága, a forradalom és a köztársaság pedig az emberek igazsága.“

Magyarok Arábiában. Megirtuk annak idején, hogy *Fadlallah* Mihály ezredes, a babonai ménesintőzet vezetőjét a földművelésügyi miniszter azzal bizta meg, hogy *Damaskusból* hosszabb utat tegyen Arábiában tenyészlovak vásárlására. Az ezredes jelentése most érkezett meg és sok érdekes részlet foglal magában.

Fadlallah november hó 8-án indult el Damaskusból 16 emberből és 17 állattal álló karavánnal. Ót napi lovaglás után akadtak az első beduintörzsről *Koriteisi* községben, az *Anase* Ruelákra. A beduintörzs vendégszeretettel fogadta a magyarokat s lovait megmutatta. Majd az *Anase* Hadad törzsről akadtak az utasok. — Lovait vad iramokban vonultatták fel, amint nálunk szokás. A *Kabaked* kútnál a Mhed-i törzs tanyázott. Ennek a törzsnek hatalmas loanyaga van, az ezredes azonban, élénk sajnálata, a törzs lovait nem láthatta, mert az *Anase* Mhed-i törzs a sammerókkal háborút visel s hétszáz lovuk a csatasíkon van. Az *Euf-rát* folyó balpartján több törzset látogattak meg a magyarok és e hónap elején érkeztek *Bagdadba*. Mielőtt a karaván odaért, sok nélkülözést szenvedett. A hēbe-hōba napijáróra lévő sivatagi kutakban a vizet kimérték az arra járó beduinok. A szomjúság állapot embert egyaránt kínzott. Huszonnégy óráig gyötrő szomjúságban volt részük, s végre is az elcsigázott karavánnak hat tevé szállította tíz órányi helyről a vizet. A nappali hőség 24—28 fokos, az éjjeli két fokra szállott, utközben a sivatag homokfelhője lepte el az utasokat, olykor még a sátrakban is éjjel ujnyi vastag homoktakaró borult rájuk. Ezek ellenére is a karaván egészséges. *Fadlallah* nagy elismeréssel szól a török kormány előzékenységéről, hogy a vállalkozást nagy figyelemmel segíti, nyolc török katona egy tiszt vezetésével kíséri őket, mely kíséret helyénvaló is ott, ahol a közbiztonsági állapotok oly rosszak. A maport előtt két nappal egy karavánt teljesen kiraboltak. *Fadlallah* jelentését *Bagdadból* írja, honnan *Bairáig* és *Hidha* *Kerbela* környékeig megy még le, mert itt reméli a legjobb arabs tenyészanyagot beszerezni. *Bagdadban* *Kasin pasa*, a *szultán sógora*, altábornagy, megígérte, hogy mindenben, ami részükről kitelhetik, segítségére lesz a magyar karavánnak. Érdekesen írja le az ezredes a beduin törzsek vendéglátó szivességét, azt megelőző fogadási ceremóniát, melyet el nem kerülhet, sem el nem hárihat az, ki a civilizáció által alig érintett érdekes földön utazik.

Kegyetlen kísérletezés. A londoni bíróság egy orvosnak az ügyével foglalkozik, aki egy kíváncsi társaság előtt borzalmas kísérletezést vitt végbe egy szegény emberrel. Egy alkalommal arról volt szó, hogyan lehet egészséges, életerős férfit külső erők befolyása nélkül néhány perc alatt a halál torkáig juttatni. Az orvos erre egy foglalkozás nélküli munkást hívott a házhoz és őt fonttal szerződöttette őt egy veszélytelen kísérlethez. A férfit leültette egy székre és egy daru segítségével két méter magas, vastagfalú üvegharangot terített rá. Az illető egy ideig nyugodtan ült ott; de a mint fogyott a harang alatt a levegő, mind nyugtalanabb lett. Percek múlva őrjöngeni kezdett az ember, a szeméi kimeredtek üregükből; majd kétségbeesett küzdelmet kezdett az üvegfalon kívül, rekedt levegőért. Ökleivel nekiesett a harang oldalának és rettenetes vadsággal igyekezett szétzúzni azt. De küzdelme egyre gyöngébb lett, ereje elfogyott és egyszerre tehetetlenül esett össze. Az orvos erre kiadta a parancsot, hogy a daru huzzák föl a harangot, de a gép fölmondta a szolgálatot és végre is kénytelenek voltak vasrudakkal bezúzni a harangot, hogy a szerencsétlen embert kimentsék a halál torkából. Csak nagynehézen sikerült föl-éleszteni az illetőt, aki aztán a kegyetlen játék rendezői ellen följelentést tett.

Halálhírek. Bajcai *Beliczey* István, Békésvármegye 14. éven át volt főispánja, a Lipót és a Szent István rend kiskeresztjének tulajdonosa, vasárnap reggelre 74 éves korában

Csaban elhunyt. A temetés ma ment végbe óriási részvét mellett. Az elhunytban ifj. *Kintzig* János aradmegyei nagybirtokos apósát gyászolja.

A jogi oktatás reformja. *Wlassics* Gyula dr. vallás és közoktatásügyi miniszter vasárnap tett közzé teljes terjedelmében a jogi oktatás reformjáról szóló előadói tervezetet és törvényjavaslatot. A reformterv tudvalevően három jelentőséges bajon van hivatva segíteni. Hivatva van a doktori címet a tudományosság teljes színvonalára visszahelyezni. Hivatva van, hogy a jogi pályán eddig divott különböző minősítési vizsgarendszer helyett egységes, és noha elméleti, de a gyakorlatra több tekintettel levő vizsgarendszert létesítsen. Es hivatva van végül, hogy a főiskolai hallgatóságnak rég óhajtott decentralizálását lehetővé tegye azzal, hogy a vidéki jogakadémiákat is felruhazza a jogi képesítést megadó hatósággal.

Gyógytárvétele. *Rozvány* György aradi gyógyszerész a tegnapi napon eladta a *Kossuth* és *Batthyányi* utcák sarkán levő gyógyszerert *Krebsz* Géza somogymegyei gyógyszerésznek 60 000 koronáért. Az új tulajdonos e hó végén veszi át a gyógyszerert.

Öngyilkos kasszirő. A Deák Ferenc utca 20. a. számú házban tegnap reggel egy fiatal kasszirő öngyilkossági kísérletet követett el. Egy nagy adag marószódát ivott. A házbéliek reggel mikor benyitottak szobájába, eszméletlenül állapotban találták. Az első orvosi segélyben dr. *Leitner* Ernő kerületi orvos részesítette a sérültet. A rendőrség részéről *Rámer* István inspekciós rendőrhadnagy jelent meg a lakásán, hogy a szerencsétlen leányt kihallgassa, de az már akkor nem bírt szóhoz jutni. A lányt *Popovics* Katicának hívják és a „Vadember”-hez címzett vendéglőben volt alkalmazva. Igen szolid magaviseletű leánynak ismerték. Az utóbbi időben nem egyszer tett említtést arról, hogy ha nem lehet felesége volt jegyesének, egy román tanítónak, aki őt elhagyta, öngyilkosságot követ el. Ma délelőtt *Rámer* István a kórházban is megkísérelte az öngyilkos kasszirőleányt kihallgatni, de még mindig nem tért magához.

Kirabolt templomok. *Losonczon* valami vad istentagadó sorra rabolja ki a templomokat. Az ősszel, Szent-Mihálykor az izraelita templomot fosztotta ki s most, mint nekünk jelentik, a róm. kath. templomban röglőzött vandál pusztítást. A rablást éjjel követte el s valószínűleg még előző napon rejtőzött el a templomban. A templom a város főterén van. Megkönnyítette a templomosztogató munkáját az is, hogy a sekrestyés a templom ajtóiban felejtette a kulcsot s a rabló így egész könnyűszerrel menekülhetett el hajnaltáján. A rabló munkájabetetőzésül Szent Antalt is kirabolta és megcsonkította.

Az előre nem látó „Providencia.” Tudnivaló mindenekelőtt, hogy „Providencia” jól magyaráz az azt jelenti: „előrelátás.” De azért korántsem abszurdum az itt szóba kerülő *Providenciát* előre nem látónak mondani. Egy bécsi biztosítótársaság viseli ezt a biztató nevet, hogy mily megérdemelten, mutatják a következtetések. *Bécsből* jelentik tudniillik a következőket: Sajátságos eset történt tegnap a *Providencia* biztosítótársaság hivatali helyiségében. Az intézet főpénztárosa déltájban kiment szobájából, hogy a hivatalnokoknak utasításokat adjon. Mielőtt szobájából távozott, mind a két kulccsal bezárta a *Wertheim*-szekrényt. Félóra múlva visszatért s nagy meglepetésére azt látta, hogy távollétében *harmincezer koronát loptak el* a gondosan bezárt vasszekrényből. Az intézet igazgatója megvette a feljelentést, de a rendőrség mindeddig nem tudott nyomába jutni a tolvajnak.

Agyonforrázott gyermek. *Kurticson* nagy szerencsétlenséget okozott a szülői vigyázatlan-ság. Egy másfél éves gyermek, *Zsulán* Heléna,

mig hozzátartozói a ház körül foglalatoskodtak, a konyhán egy forró vízzel telt edényt rántott magára. A forró víz a kis gyermeket annyira összeégette, hogy az rövid kinlódás után seibe belehalt.

Dohánymérég a szivarban. Egy tudós vegyész, *Habermann*, nemrég pontosan meghatározta a trafik szivarok nikotin-tartalmát. Meghatározása szerint a *britanika* nikotin-tartalma 1.29%, a *kubae* 1.40%, a *portorikóé* 1.41%, az *operasé* 1.43%, a *trabukóé* 1.61%, a *panetelasé* 1.81%, a *rövid szivaré* 1.88%, a *regalításé* 1.90%, a *virzsiniaé* 3.99%. Az elemzés tanúsága szerint tehát leggyöngébb szivarunk az általánosan kedvelt *britanika*, a legerősebb és legártalmasabb pedig a nem kevésbé kedvelt *virzsinia*.

Cselédjutalmazások. Aradváros cselédjutalmazási bizottsága ma délelőtt *Sariot* Domokos főkapitány elnöklete alatt ülést tartott. Az ülésen jelen voltak: *Perger* János dr. főügyész, *Tedeschi* Viktor, *Kohn* S. N. és *Mittner* József tagok. Az ülésen elintézték azokat a kérvényeket, melyek a hű cselédek jutalmazása céljából kitűzött díjak elnyeréséért érkeztek be a bizottsághoz. A bizottság, miután a pályázatban végleg csak a városi tanács dönthet, a következőket ajánlotta jutalmazásra: az 1-ső díjat, 200 koronát *Lump* Annának; aki özv. *König* Magnúsnál szolgált 18 év és 9 hónap óta, a 2-ik díjat, 100 koronát *Mandl* Máriaé, aki *Eckhardt* Edénél szolgált 10 év és 2 hónap óta, a 3-ik díjat pedig *Horváth* Rozáliának, aki özv. *Popp* Józsefnél szolgált 10 év és egy hónap óta.

Adomány a telenceknek. *Lengyel* testvérek aradi cég az országos fehérkereszt telencek egyesület aradi fiókintézetében elhelyezett gyermekek részére hat db. selymekendő adományozott, mely nemesszívü adományért hálás köszönetet mond az intézet vezetősége.

Itt a farsangi évad és így alkalmoszerűnek tartjuk, hogy *bálok*, *estélyek* vagy *táncmuláságok* rendezése esetén — figyelmüket a meghívók, táncrendek, belépti-jegyek stb. — idejekorán való gondoskodására tisztelettel felhívjuk. A modern kor igényeinek megfelelőleg berendezett könyv- és műnyomdánk gondosan megválogatott, betű- és diszitmény anyaga folytán ama kellemes helyzetben vagyunk, hogy kivitel és csin tekintetében, de főként méltányos árak által, a mai fokozott igényeknek minden tekintetben megtudunk felelni. Ennek folytán tiszteletteljesen kérem bátorkodunk a nagyrabecsült vigáimi bizottságokat, miszerint szükséglet esetén teljes bizalommal forduljanak az „AradiNyomda Résvénytársaság”-hoz.

Adomány. Az arad-csanádi gazdasági takarékpénztár az „Aradi polgári jótékony-nőegylet”-nek 100 koronát azaz: Egyszáz koronát, adományozott, mely adományért hálás köszönetet mond *Urbán* Ivánné egylt. fővédőasszony.

T. üzletfeleink szives tudomására hozzuk, hogy *Révész* Nandor könyv- és papirkereskedő ura: (Szabadság tér 20. szám. Telefon 265 sz.) képviselőséggel ruháztuk fel, ki elfogad minden a nyomdánkat, valamint az Aradi Közlöny kiadódhivatait érdeklő megbízásokat.

Zamatos és finom likőröket mindenki pár perc alatt készíthet azon finom essentiákból, melyek *Rozsnyai* Mátyas gyógytárában kaphatók.

Festészeti műterem nyílt meg amateur-iskolával kapcsolatban, a Szabadság-tér 10 sz. *Schreyer*-ház első emeletén 16. ajtó, november 8-án *Millye* Kálmán akad, festő és *B. Ujváry* Ernő vezetés alatt. Festészeti megrendeléseket, nevezetesen *archépet*, úgy természeti ülés, mint fénykép után a legjobban s jutányosabban készítene, nemkülönböztetve megrendelhető minden más tárgy *festmény*, mint *táj*, *csendélet*, *szalon* és *egyházi kép*. A közelgő ünnepekre sok rendelés történik, miért is kéretnek a t. rendelők rendeléseiket inkább előbb megtenni, hogy azok idejére elkészíthetők legyenek. *Tanítványok* a festészet minden ágából a legjobb kiképzést nyerhetik. Rendkívüli előny az, hogy a tanítvány a műtermet mindennap minden időben veheti igénybe. Hetenkint kétszer előadják a szemléleti látszattant, melynek tudása nélkül jól rajzolni lehetetlen. Fölvételnek oly ideiglenes tanítványok is, kik valamely ajándéktárgykat akarnak meglepetésül készíteni. Dilettáns munkák készítésére esti tanfolyam 5—7 ig villanyvilágítás mellett. Hölgyek részére teljesen külön terem. Tanítványok fölvételnek minden nap.

—x— **Ovd a lovatat a csuszamlástól és korona-lépéstől.** A legtöbb ujitásoknál és javításoknál, melyek a lópatkók használatánál érvényesülhetnek, különösen azokról lehet szó, melyek a ló kapaszkodását nagymértékben megkönnyítik. Eddig úgy igyekeztek ezt elérni, hogy minél élesebben készítették a patkóvasat és ha kopott, minél könnyebben kicserélhetők legyenek. A szabadalmazott „Neuss” rendszer szerint, ellenkezőleg az eddig követett módokkal, úgy készítették a patkókat, hogy belsejére éles H alakzat jön, melynek előnyét: 1. a pata rendkívüli kapaszkodási tehetsége, 2. a patkóvas éle hasonlíthatatlanul kisebb kopásnak van kitéve mint az egyszerű vágásos vagy hegyes vasnál és az ezeknél eddig gyakran előfordult veszélyes sérülések kivának teljesen zárva. Ennek köszönhető a Neuss szabadalmazott patkóvas gyors elterjedését. A Leonhardt és Társa cég Schöneberg Berlinben nagy mennyiségben készíti e egyszerű lópatkókat, Ausztria-Magyarország részére pedig e cég főképviseletje: Kaszab és Breuer urak Budapest.

Bíróválasztások az aradi járásban

(Községi tisztújítások.)

— Az Aradi Közlöny tudósítója. —

Arad, január 13

Aradmegye aradi járásában tegnap és ma 6 községben tartották meg a községi tisztújításokat. A választásokat részint Baross Ferenc dr. főszolgabíró, részint Pop dr. szolgabíró vezették s azok legnagyobb rendben, minden incidens nélkül folytak le.

A választásokról a következő tudósítás számol be:

Mikalakán:

Bíró lett egyhangulag Kozma György, törvénybíró: Ardelan Gavrilla, pénztárnok: Germán Jakab, közgyám: Alexa Tódor, esküdtek: Mihálykócs György, Mihucs György, Tudorán György és Florea Mihály.

Uj-Panáton:

Bíró lett: Krämier János, törvénybíró: Unterländer Péter, adószedő: Hofmann Mihály, közgyám: Render Mihály, esküdtek: Szellner János, Freisinger János, Szallancz János és Schnepf Péter.

Szentleányfalván:

Bíró lett: Beke István, törvénybíró: Venczel József, adószedő: Kaiser János, esküdte: Kocsis Bálint, közgyám: Farkó István:

Fakerten:

Bíró: Schenekker Ferenc, törvénybíró: Mittermüller Mátyás, pénztárnok: Wolff János, esküdtek: Wischler József, és Gáspár János, közgyám: Jansou János.

Zimándközön:

Bíró: Papp Mihály, törvénybíró: Kisházi Gáspár, pénztárnok: Agati József, esküdte: Agati Imre, közgyám: Bali István.

TÖRVENYKEZÉS.

Elítélt orvosok.

— Az Aradi Közlöny távirati értesítése. —

Arad, január 13

A pestvidéki törvényszék ma délután hozta meg ítéletét a budafoki orvosok ügyében.

Elsőben dr. Mikovics Lajos kir. alügyész tartotta fenn a vádat. Utána dr. Weisz Ödön, dr. Vladár Tivadar és dr. Darvai Fülöp védők terjesztették elő a védelmet.

A perbeszéd után a törvényszék tanácskozási javaslatára vonult vissza, melynek eredményét délután 5 órakor a következőkben hirdették ki: **Hellinger Lőrinc** súlyos testi sértésért egy évi börtönt kapott a hat havi vizsgálati fogság betudásával.

Berár Gyula dr. és **Taub Ferenc** dr. orvosok hanyagságból elkövetett emberölésért 500 korona fő, és hatvan korona mellékbüntetést kaptak.

A két orvos köteles azonkívül együttesen Czimber özvegyének 2500 korona kártérítési és negyven korona temetési járulékot lefizetni.

Az ítélet ellen az ügyész és az elítéltek felebbezést jelentettek be.

§ **Megváltak az igazságügyi pályatövei.** Az Igazságügyi Közlöny legutóbbi száma a következők-ről ad hírt:

Nyugdíjba léptek: Németh Péter kir. kuriai bíró; Peterffy Dénes marosvásárhelyi és Wattay Dezső budapesti kir. ítéletbírók; Martényi Sándor szenci kir. ítéletbíró; Jarmy Imre tiszalóci kir. ítéletbíró; Skopec Béla egri kir. törvényszéki és Lubik Ödön rosnói kir. ítéletbíró; Telekényvezető: Palla József szolnoki kir. törvényszéki írnok; Varga János kir. igazságügyi minisztériumi; Zavoján László naszodi és Pujda György körösbányai kir. ítéletbírói hivatalszolgák. Végkielégítést nyert: Szklezsán Kornél temesvári kir. ítéletbírói írnok.

Allásukról lemondottak: Weisel Ernő dr. décsi kir. ügyészégi elnöke; Berariu János dr. temesvári, Kriesch Béla kecskeméti, Stefanovich Zsárkó újvidéki kir. törvényszéki, Rác Béla alibunári kir. ítéletbírói aljegyzők; Barach Lajos nyitrai, Gryllusz Vilmos besztercebányai, Gözöny Gyula székesfehérvári, Szehló Aladar dr. pestvidéki kir. törvényszéki, Rappensberger János váci, Mazur Ernő óbecsei és Nikolajevics Szilárd szászrégeni kir. ítéletbírói joggyakorlók.

Allását elvesztette: Hirsch Béla oklándi kir. ítéletbírói joggyakorló.

Meghaltak: Jarda Dániel besztercei kir. törvényszéki joggyakorló; Csutor Pál kir. igazságügyi-miniszter számvizsgáló.

§ **Botrány a templomban.** A múlt esztendő szeptemberében nagy botrány történt a püspökszékesi római katolikus templomban. **Milmmann Sándor** plébános épp rédikált, amikor fönna köruson, a kántor háta megett egy sereg sihéder belenevetett a pap prédikációjába. Mivel a rendreutasításokra nem hederítettek a sihéderrek, a pap fölment hozzájuk a kórusra. Ebből még nagyobb baj lett. Az egyik rendetlenkedő legény apja, idős **Werner András** rátámadt a papra. Ez alapon **Milmmann János** plébános ifj. **Werner András**, id. **Werner András** és **Rottenhoffer Mátyás** ellen panaszt emelt a váci büntetőjárási bíróságnál a vallás szabad gyakorlata elleni vétség miatt. A bíróság id. **Werner András** és **Rottenhoffer Mátyást** 14—14 napi fogházra és 40—40 korona pénzbüntetésre ítélte, ifj. **Werner András** ellenben felmentette. A pestvidéki törvényszék felebbezési tanácsa Verebélyi táblai bíró elnöklete alatt az elítéltek büntetését 7—7 napi fogházra szállította le, enyhítő körülményül tudva be javukra, hogy a kérdéses alkalommal nagyfokú izgatottság és felháborodás uralta a kedélyeket.

§ **Hány poloskának szabad lenni egy lakásban?** Érdekes ügyben döntött a napokban a budapesti törvényszék felebbezési tanácsa.

A felperes bárba vette alperesnek svábhgyi villáját 800 korona bérfizetése mellett az 1900. évi idényro, butorzattal együtt. 1900. június 20-án beköltözött új nyári lakásába. A behurcolkodás éjjelen azonban nyugodni nem tudott, mert a poloskák megháborították pihenésében. Felperes azután kihordatta a ruhaneműit a lakásból, s azokat a poloskáktól megtisztogatta s egy másik kibérelt lakásba vitette el. Ebből aztán per támadt, amennyiben a felperes 1112 korona megfizetése iránt keresetet indított. Az első bíróság felperest elutasította, a felebbezési tanácsa helybenhagyta az első bíróság ítéletét, indokul a következőket hozván fel: Jogszabály, hogy a lakásnak poloskás volta a lakás bérletére vonatkozó szerződést érvénytelenné teszi ugyan, de ez az érvénytelenség ok abban az esetben, ha a lakásban 1—3 darab, illetve ismét három darab poloska található, nem alkalmazható. Felperes mindjárt az első éjjelen tapasztalta, hogy abban a lakásban a poloskák miatt nem nyaralhat s családjával másnap ki is költözött egy újabb lakásba. A megtartott szemle, majd utóbb szakértőnek meghallgatása alkalmával a bérlet lakásban 1 élő és 3 darab majd elhullott, illetve 2 darab élő poloska találtott. Pedig, ha olyan fészek lett volna a lakásban, amelyben a poloskák fészemenységben tányáztak volna, a többnapos besötétítés után előbujtak volna. Így tehát nem volt jogosított felperes elállani a szerződéstől.

EGYESÜLETI ELET.

(*) **A m.-radnai kaszinó** rendez évi közgyűlését tegnap tartotta meg, s azon megejtették egyúttal a tisztújítást is, melynek eredménye a következő: Elnök lett dr. **Walthier Ádám**, al-elnök **Bécsi Dezső**, titkár: **Kossuth Pál**, ügyész: **Bartos Gusztáv**, pénztáros: **Belkó József**, könyvtáros: **Kovács Béla**, választmányi tagok: dr. **Embey Gyula**, **Popovics Péter**, **Kovacsik János**, **Jaskovszky Mihály**, **Németh Dezső** és **Smolenszky József**. Az elnök indítványára a múlt évi tisztikarnak jegyzőkönyvi köszönetet szavaztak, miután az évi jelentéseket tudomásul vették.

SZERKESZTŐI ÜZENETEK.

VII. osztály Arad. Ha szabályrendeletileg tiltva van, úgy mindenesetre számazhatik. Ez csak természetes dolog.

V. K. Zombor. A leírás még nem jelent meg. Ha közreadjuk, a lapot kiadónk megküldi önnek.

KOZGAZDASÁG ES KOZLEKEDES.

Félévi kimutatás

aradi polgári takarékpénztár részv. társ.
zálogleveleiről

(az 1876. évi XXXVI-ik törvény 29. §-a értelmében.)

Az 1901. október 31. állomány szerint kitesz:

1. Az intézet forgalomban lévő zálogleveleinek összege könyvek szerint . . . K. 3.925.400—
2. A záloglevelek biztosítékául szolgáló záloglevél kölcsönök összege könyvek szerint . . . K. 3.925.475-04
3. Az ingatlanoknak a kölcsönök engedélyezéséhez a könyvek szerint alapul elfogadott értéke . . . K. 11.596.396—
4. A záloglevelek külön biztosítékául szolgál ezenfelül a takarékpénztár tulajdonát képező záloglevél biztosítékai alap, mely el van helyezve: állam- és értékpapirokban . . . K. 344.600—
3 aláírású váltókban . . . K. 55.500—
Összesen . . . K. 400.100—

Arad, 1901. november 1.

Az aradi polgári takarékpénztár
felszámoló-bizottsága.

Budapesti áru- és értéktőzsde.

— Az Aradi Közlöny távirati tudósítása —

Budapest, január 13.

Déltőzsde. Buzakínalat mérsékelt, a vételkötő gyöngye. Lanyha irányzat mellett 16,000 métermázsza került forgalomba, 2½—5 fillérig olcsóbb áron. Egyéb gabonának irányzata bágyadt. Időjárás derült, szép.

Zárul 12 órakor:

Buza 1902. áprilisra	9.24—9.25
Buza októberre	8.43—8.44
Rozs 1902. áprilisra	7.54—7.55
Zab 1902. áprilisra	7.48—7.50
Tengeri 1902. májusra	5.43—5.44
Repce 1902. augusztusra	12.25—12.35

Zárul 5 órakor:

Buza 1902. áprilisra	9.19—9.20
Buza októberre	8.48—8.49
Rozs 1902. áprilisra	7.52—7.53
Zab 1902. áprilisra	7.50—7.52
Tengeri 1902. májusra	5.43—5.45
Repce 1902. augusztusra	12.25—12.35

Zárul 5 órakor: korona

Osztrák hitelrészvény	642.—
Magyar hitelrészvény	661.—
Leszámlitokbank részvény	425.—
Rima-Murányi vasút részvény	483.75
Osztrák-magyar államvasúti részvény	652.—
Közuti vasút	595.—
Városlátogatás részvény	293.—

S z e s z ü z l e t.

— Január 13. —

Mai jegyzéseink: Készárú nagyban nyers szesz 112 korona, kicsinyben 117 korona; finomított szesz nagyban 118 korona, kicsinyben 120 korona hordó nélkül, per 100 liter 2/3, beleértve 70 korona fogyasztási adót.
Szártott moslék: 12/80—13/— korona mmásanként

N A P I R E N D.

Január 14. Kedd. Róm. kath. naptár: Hilár. — Protestáns naptár: Bódog. — Görög-keleti naptár (Január 1.): Ujlesztendő. — A nap kel 7 óra 30 perckor, nyugszik 4 óra 17 perckor. — A hold kel 9 óra 23 perckor, nyugszik 9 óra 42 perckor.

Hőjárás. Légnyomás reggel 7 órakor 767.2 milliméter, délután 2 órakor 764.8 milliméter. — Hőmérsék reggel 7 órakor $0 + 1.5$, délután 2 órakor $0 + 6.3$. Szél iránya és ereje reggel 7 órakor DK. 4. délután 2 órakor DN. 3. — Felhőzet reggel 7 órakor többnyire derült, délután 2 órakor derült. — Csapadék az utóbbi 24 órában 2 milliméter.

Időjelzés. A központi meteorológiai intézetnek Arad-ra küldött táviratát szerint a mai napra a következő időjárás várható: Hűvösebb, éjjeli fagy, északon elvéve csapadék.

Szabadságegyremléktárgyak országos múzeuma (színház-épület 1-es emelet.) Nyitva van mindennap délelőtt 8 órától délután 6 óráig. Belépti-díj: Hétköznapokon 40 fillér, vasárnap 20 fillér.

Könyvtár. Nyitva van hétfőn, szerdán és szombaton délelőtt 11/2—12/2 óráig, kedden, csütörtökön és pénteken délután 1/2—2/2 óráig, vasár- és ünnepnapokon zárva. Helyiség: Breklye-núzeum helyisége melletti ülésterem.

Január 14. Az aradi kereskedelmi- és iparkamara teljes ülése délután 5 órakor.

Január 15. A Kölcsey-egyesület fölolvasó-estélye délután 5 órakor (Felső kereskedelmi iskola.)

Január 16. Az aradi atlétikai klub értekezlete este 6 órakor (Millennium külön terem.)

Január 17. Az aradi zenekedvelők egyesületének közgyűlése délután 5 órakor.

Január 19. A II. kerületi jótékony fillérszaltársaság közgyűlése délután 8 órakor. — Az aradi közjegyzői kamara közgyűlése. — Alberti Werner hangverseny délután 5 órakor (Fehér Kereszt.) — Az aradi Oratorium-egyesület közgyűlése délelőtt 11 órakor (Polgári fiúiskola.)

Január 26. Andriczek Ferenc cs. és kir. kamara-művész hangverseny délután 5 órakor (Fehér Kereszt.) — Az aradi ügyvédi kamara közgyűlése délelőtt 10 órakor.

Az aradi református egyház közgyűlése délelőtt 10 órakor (Városház.) — A borosjenői takarékpénztár részvénnytársaság közgyűlése délelőtt 10 órakor. — A borosjenői és vidéke gazdasági- és hitelszövetkezetének közgyűlése délután 3 órakor.

Január 28. Világos hegyközség közgyűlése

Január 30. A nagy butyini takaré- és előlegezési-egyesület mint szövetkezet közgyűlése délelőtt 10 órakor. — Jegyzőválasztás Pankotán

Február 26. Arad város tisztújító közgyűlése délelőtt 10 órakor.

R E G E N Y - C S A R N O K.

A h a r m a d i k.

— Regény. —

Irtá: Sienkiewicz Henrik.

Fordította: Hegedűs Szerafim. [14]

(Polytatás.)

— Előadás után egyszer a botanikus kertbe mentünk Emlékezel, milyen fölséges est volt akkor? A tóparton ültünk — azt mondtad, hogy a fülemile dalát ohajtod hallgatni. Kissé melankolikus hangulatban voltam, levettem kalapot mert fejem fáj; te a tóhoz mentél, bemártottad zsebkeződést s fejemre tetted, a nélkül, hogy kezdet elvetted volna. Angyalnak képzeltek akkor s így gondoltam magamban:

— Ha most e kezdet megérintem, ajkaimhoz viszem, — akkor végem van, akkor halálosan beleszeretek . . .

— Nos és? — kérdi Éva halkán.

— Te elhuzodtál tőlem, mintha sejtettél volna valamit.

Eva egy ideig mozdulatlanul ül gondolatokba merülve, aztán felugrik s lázas, ideges hevességgel mondja:

— Ne beszéljünk többet róla kérlek . . .

— Jó, ne beszéljünk róla . . . hogy sokkal jobban szeretlek, semhogy szerelmes tudnék lenni beléd. Egyik kizárja a másikat. Mióta ismerlek, különös vonalmat és ragaszkodást érzek irántad.

— Ugyan! — mondta Eva, mintegy saját gondolatait követve — Igaz, hogy völégény vagy?

— Ugy van.

— Nekem miért nem szóltál róla?

— A dolog megszokadt s csak kevés

ezelőtt állt ismét helyre a béke. Ha talán kérdéseddel azt akartad mondani, hogy völégény léte nem ismerkedhetem meg Kolcanowska Helena asszonnyal, úgy csak annyit mondhatok neked, hogy festő előbb voltam, mint völégény. Őt percig csak nem félted?

— Csak ne képzelődj olyan nagyon! Tiszán csak azért nem ismertelek meg vele, mert a rossznyelvektől félttem. Az a hír kering ugyanis mindenfelé, hogy egy két-hét óta egész Warsó szerelmes beléd; mesés dolgokat beszélnek rólad. Tegnap hallottam például azt az élce, a melyet a tizparancsolat egyikéből csináltál — tudod melyiket?

— Nos?

— Ne kívánd felebarátod feleségét — ingyen . . .

— Teremtő nagy Isten! Te látod nyomoromat! Az élce azonban jól sikerült!

— S találó!

— Nos Evikém, akarod tudni a valót? Gyáva, ügyetlen voltam mindig az asszonyok előtt és soha sem volt szerencsém. Te elhiszed azt, a mit az emberek kitalálnak s nem tudod, hogy mennyi igazság rejlik e felkiáltásomban: „Teremtő nagy Isten! Te látod nyomoromat!”

— Povero maestro!

— Hagyd az olaszt. — Bemutatsz Kolcanowska asszonynak?

— Edes Władek, nem tehetem . . . Mivel téged most Don Juannak tartanak, színésznő léte nem ismertelek meg olyan magányosan álító nővel, mint Helena, ki amúgy is magára vonja a közfigyelmet.

— Hát akkor te miért fogadod az én látogatásomat.

— Én? Az egészen más! Színésznő vagyok, magamra vehetem Shakespeare szavait: „Légy bár tiszta, mint a hó, családika, mint a jég, a rágalom elől nem térhetsz azért ki!”

— Hisz' így elmehet az ember esze! Mindenki ismerheti, mindenkinek meg szabad látogatnia, mindenki láthatja, csak nekem nem szabad! S miért? Mert egy jóképet festettem és egy kishirre tettem szert!

Mosolyogva jegyzi meg Eva;

— A te álláspontodból tekintve a dolgot, igazad van. Hanem meg kell vallanom, hogy szinte tudtam, minek köszönhetem látogatásodat. Motricinski itt volt s ő mondta, hogy reád nézve „jobb“, ha nem ismertelek vele meg.

— Ahá! értem már! S te meg is ígérted neki ezt!

— Ellenkezőleg, ellene voltam, haragudtam érte . . . Mindamellert, én is azt hiszem, „jobb“ volna, ha nem ismertetnék meg Helenával. Most pedig beszéljünk képedről.

— Hagyj békében képeddel s az egész festésszettel Jó, ha a dolog így van, majd tudok magamon segíteni. Fogadjunk, hogy a legközelebbi három napon belül Kolcanowska asszonyt ismerni fogom, ha mindjárt áruhában is kellene előtte megjelennem.

— Öltözz kertésznek fel s hozz nekí Motricinskitől virágot.

Ebben a pillanatban egy eszme fogamzott meg agyambam, mely oly kecségető volt, hogy örömben homlokomra üttem s egy perc alatt feledve volt minden harag és düh, melyet még az imént éreztem Eva iránt. Az örömtől ujjongva kiáltottam fel:

— Add szavad hogy nem árulsz el!

— Lekötöm szavam! szolt Eva kíváncsian.

— Akkor figyelj rám: öreg hárfásnak öltözz át. A szükséges öltözék meg is van, hárfá is. Az Ukraínát jól ismerem s kis orosz dalokat is tudok énekelni. Kolcanowska asszony az Ukraínából való s szívesen lát majd. Nos érted?

— Eredeti ötlet! — szolt Eva.

Sokkal inkább művésznő, semhogy eszmém ne tessen neki. Szavát adta, hogy nem árul el s semmi ellenvetése sincs.

— Eredeti ötlet! — szolt újból. Helena anynyira szereti az Ukraínát, hogy könyekre lakad ha itt Warsóban hazájabeli énekest hall . . . De mit fogsz neki mondani, hogy magyarázod meg neki ittétetedet a Wistula partjain? Unkéntelenül ragadja hevem magával Évát.

Helyet foglalunk s valóságos összeszküvést szövünk . . . Elhatároztuk, hogy megfelelő jellemző maszkot csinálunk s Eva kocsián együtt megyünk, nehogy a bámulók figyelmét ma-

gamra vonjam. Helena asszonynak semmit sem szabad tudni a dologról, csak majd egyszer — jó későre — vall be mindent Evike.

Pompásan mulattunk a terv fölött, örömben össze-vissza csókoltam kezét, ő pedig magánál tartott reggelire.

Az estét Suslowskiéknál töltöttem Kacia haragszik, hogy reggel nem voltam náluk, én pedig anyagi békében türöm szeszélyeit, miközben szüntelen a holnapi kalandra és — Helenára gondolkodom.

(Polytatás következik.)

Vasuti közlekedés.

(Érvényes 1901. évi október hó 1-től.)

ARADROL		ARADRA	
Budapest felé indul:		Budapest felől érkezik:	
Nagyváradra reggel	5.10	Személyvonat reggel	6.05
Gyorsvonat reggel	8.18	Személysz. tv. reggel	9.10
Személyvonat d. e.	11.20	Gyorsvonat délelőtt	11.51
Személysz. tv. d. u.	3.56	Személyvonat d. u.	3.56
Gyorsvonat délután	4.21	Gyorsvonat este	7.11
Személyvonat este	9.35	Ssmv. Szolnokról este	8.50
Erdély felé:		Erdély felől:	
Személyvonat reggel	6.35	Soborsinról reggel	6.59
Gyorsvonat délután	12.11	Személyvonat d. e.	10.50
Soborsinig délután	2.04	Radnáról délután	2.36
Személyvonat d. u.	4.30	Gyorsvonat délután	4.06
Gyorsvonat este	7.23	Személyvonat este	8.57
Temesvár felé:		Temesvár felől:	
Személyvonat reggel	6.20	Vegyesvonat d. e.	10.43
Személyvonat d. e.	11.56	Személyvonat d. u.	3.44
Vegyesvonat délután	5.—	Személyvonat éjjel	10.53
Szeged felé:		Szeged felől:	
Vegyesvonat reggel	7.12	Személyvonat reggel	8.38
Személyvonat d. u.	4.09	Vegyesvonat este	7.06
Brád felé:		Brád felől:	
Személyvonat reggel	6.25	Borosbesről szv. r.	8.03
Vegyesvonat d. u.	12.06	Vegyesvonat d. e.	11.—
Borosbesbesig szv. du.	5.20	Személyvonat este	6.56

Városi színház.

Bérlet 96. sz.

Páros.

Kedden, 1902. évi január hó 14 én.

San-Toy.

Kínai daljáték 3 felvonásban. Írták: Eduard Morton, Harry Greenbank és Adrian Rossi. Zenéjét szerzette: Sidney Jones. Fordították: Makay Emil és Fáy J. Béla.

SZEMÉLYEK:

A császár . . . Szabó L.	Tucker . . . Nemes S.
Sir George . . . Réti István.	Nau, rizsárús Szamosi L.
Bobbie, fia . . . Arkossy V.	Jung-Si . . . Garai Ilona.
Poppie, leánya Mányai A.	Hu-Ju . . . Billik Emma.
Dudley . . . Haidt Margit.	Miss Príxi . . . Borsodi B.
Jen-Ho . . . Gíréth K.	Angol hölgy . Kalocsa R.
San-Toy . . . Aradi A.	Fu-Hop . . . Boda Ferenc.
Csu-Li . . . Polgár S.	Vun-Lung . . . Tolnainé.

Kezdete 7 órakor.

NYILTTÉR.*

Van szerencsém a nagyérdemű hölgyközönséggel tisztelettel tudatni, hogy

Aradon, Tököly-tér 7. sz. alatt ruhaszabászati és varrási műtermemben a legfinomabb, mint egyszerű házi ruhákat is jutányos, s legfinomabb igényeknek megfelelőleg készítetek.

Egyben tudatom, hogy január 15-től kezdve csakis uri leányok részére külön varróteremben

szabászati iskolát

nyitok, a hol 3 havi időtartam alatt a kellő jártasság elsajátításáért kezkeskedem.

Tanulás-díj 3 havi időtartamra 60 korona.

Tisztelettel

Vuk Lukréczia,
női szabónő.

TELEFON 184.

Bettelheim K.

első aradi egyedüli szakzerű mosó- és tisztító műintézete

Arad, Aulich Lajos-utca 2. sz. (Lux-udvar)

Elvállal a legdiszesebb különlegességek, piperék, új kelengyék, mindenféle házi-ruhák mosását a legolcsóbb egyezségi árak mellett. Otthon kimosott fehérneműk és egyébek jutányos áron vasaltatnak; saját emberemmel kívánatra háztól elvitetnek és haza is szállítatnak. 1539

Meghívó
a Borosjenő és vidékének gazdasági és hitelszövetkezetének
1902. évi január hó 26-án délután 3 órakor tartandó
II. rendes közgyűlésére.

Tárgysorozat :

1. A közgyűlési jegyzőkönyv hitelesítésére 2 tag kiküldése.
  2. Az igazgatóság és felügyelő-bizottság jelentése az 1901. év forgalmáról; a mérleg-, veszteség- és nyereség-számla előterjesztése, a tiszta nyereségy mikénti felosztásáról szóló indítvány.
  3. Az igazgatóság és felügyelő-bizottság részére a felmentvény megadása.
  4. A felügyelő-bizottság megválasztása.
  5. A felügyelő bizottság díjazásának megállapítása.
  6. Az alapszabályok 11. §-a értelmében teendő indítványok.
- Borosjenő, 1902. január 12.

Az igazgatóság.

Magy. kir. Államv. üzletvezetősége Debreczen.

33414—1901. III. sz.

Pályázati hirdetés.

A magy kir. államvasutak Nyiregyháza állomásán 1902. évi július hó 1-én a vasuti vendéglő bérlete lejár; ugyanazon időponttól számítandó három évi időtartamra ezen vendéglő bérletére ezennel zárt ajánlati tárgyalás hirdettetik.

Az 1 koronás bélyeggel és „Ajánlat a m. kir. államvasutak Nyiregyháza állomásán levő vendéglői üzlet bérletére“ felirattal ellátott, nemkülönb a kellő okmányokkal felszerelt, borítékba zárt és lepecsételt ajánlatok 1902. évi február hó 1-én déli 12 óráig a m. kir. államvasutak debreczeni üzletvezetősége titkári hivatalához posta útján, térti vevénnyel nyújtandók be, ugyanazon időpontig bánatpénz fejében pedig hatszáz korona készpénzben küldendő be, — függetlenül az ajánlattól — a debreczeni üzletvezetőség gyűjtőpénz-árába posta útján jelen pályázati hirdetés számára való hivatkozással.

A vendéglő bérletére vonatkozó feltételek nevezett üzletvezetőség III. (forg. és keresk. osztályában (Tisza-palota II. emelet 25. ajtó) a hivatalos órák tartama alatt (d. e. 8—12 és d. u. 2—4 óráig) megtekinthetők, miért is az ajánlattevőkről feltételezzük, hogy azokat ismerik és magukra nézve egész terjedelmükben kötelezőknek elfogadják.

A feltételtől eltérő, vagy a kitűzött határidőn túl beérkezendő ajánlatok figyelembe vétetni nem fognak.

A m. kir. államvasutak fentartják maguknak azon jogot, hogy a pályázatok közül — tekintet nélkül a felajánlott bérösszeg nagyságára — szabadon választhassanak.

A vendéglő helyiségek közül az I.—II. osztályu étterem fűtése és világításáról a vendéglős saját költségén tartozik gondoskodni, míg a III. oszt. váró- és étterem világítási és fűtési költségeit felerészben a vasutintézet, felerészben pedig a vendéglős viseli.

Kelt Debreczen, 1901. december havában.

Az üzletvezetőség.

(Utányomás nem díjazatik.)

Mérleg-számla.

Tartozik.

Követel.

Be nem fizetett üzletrész	885,26	834 drb. jegyzett üzletrész	41700,00
Gazdasági anyagkészlet	7152,77	Arad-Csanádi gazd. takp.	28430,91
Leltár	1400,00	Pénztár-folyószámlában a „Borosjenői takarékpénztár“-nál	4341,67
Értékpapír:		Fel nem vett osztalék	47,50
Magy. mezőgazd. szöv. üzletr.	200,00	Tartalékalap	43259,00
Ovadék sóhivatalnál	200,00	Átmeneti kamatok	750,00
Ingtalanok értéke	22000,00	1901. évi tiszta nyeresemény	9995,65
Előlegek	38345,20		
Adósok és hitelezők	1703,56		
Terménykészlet	13831,53		
	55698,32		55698,32

Borosjenőn, 1901. évi december hó 31-én.

Krizsán János, s. k.
könyvelő.

Báró Solymossy Lajos, s. k.
ig. elnök.

Karton Aladár, s. k.
vezérigazgató.

Dr. Csillag Ignác, s. k.
igazgató.

Fejér György, s. k.
igazgató.

Löwy Márkusz, s. k.
igazgató.

Vertán Ernő, s. k.
igazgató.

Jelen mérleg-számlát megvizsgáltuk, a fő- és segédkönyvekkel összehasonlítva mindenben helyesnek és rendben levőnek találtuk.

Barkassy Kálmán, s. k.
fel. biz. elnök.

Gálík Máttyás, s. k.
fel. biz. tag.

Ókrös Lajos, s. k.
fel. biz. tag.

Strasser Péter, s. k.
fel. biz. tag.

Tartozik.

Veszteség- és nyereség-számla.

Követel.

Házbér	752,00	Gazdasági gép- és eszköz	20,20
Tiszti fizetések	1514,50	Gazdasági anyagok	1777,47
Adó	412,23	Termény	11515,15
Kezelési költség	1373,00	Bizományi díj	438,23
1901. évi tiszta nyeresemény	9995,65	Kamat	296,33
	14047,38		14047,38

Borosjenő, 1901. december 31.

Krizsán János, s. k.
könyvelő.

Báró Solymossy Lajos, s. k.
ig. elnök.

Karton Aladár, s. k.
vezérigazgató.

Dr. Csillag Ignác, s. k.
igazgató.

Fejér György, s. k.
igazgató.

Löwy Márkusz, s. k.
igazgató.

Vertán Ernő, s. k.
igazgató.

Jelen veszteség- és nyereség-számlát megvizsgáltuk, a fő- és segédkönyvekkel összehasonlítva mindenben helyesnek és rendben levőnek találtuk.

Barkassy Kálmán, s. k.
fel. biz. elnök.

Gálík Máttyás, s. k.
fel. biz. tag.

Ókrös Lajos, s. k.
fel. biz. tag.

Strasser Péter, s. k.
fel. biz. tag.

FEJÉR GYULA

fűszer-, csengete, tea-, rum- és ásványvíz kereskedése, József főherceg ő csász. és kir. fensége udvari szállítója

Templom-utca 1. sz. Aradon,
a Fehér kutyához.

Fiók-üzlet: József főherceg-ut 12. sz.

a legelőbb kereskedési forrás, mindenkori friss és jó árak. Gyors és pontos kiszolgálás.

Készpénzfizetésnél 20% pénztári jutalék.
Városi és megyei telefonszám 71.

KOCH DÁNIEL

kerékpár és varrógépraktár, villanyos csengő berendezési intézet.

Deák Ferencz-utca 42.

Nagy javító-műhely!

Mindennemű

kerékpárok és varrógépek

kedvező fizetési feltételek mellett kaphatók. 566

Használjuk fel a kedvező alkalmat!

VARGA JÓZSEF

butor- és épület-asztalos üzlete

Arad, Kápolna-utca 6. sz.

Tultermelés miatt minden elfogadható ár mellett ajánlom 1709

kész háló- és ebédlő-szoba butoraimat és olyanokra megrendelést jutányos ár mellett készséggel elfogadok.

Építész és építető uraknak ajánlom kitűnő anyagból készült épület-asztalos munkáimat és parkettáimat Pénzügyintézetek és ügyvédeknek ajánlok iródei berendezésekre, továbbá készítek portálokat és boltberendezéseket kereskedők részére.

Jutányos árak!

Ékszertárgyakat, zálogjegyeket, tört aranyat, ezüstneműeket

készpénzfizetés mellett, legmagasabb árban vesz

DEUTSCH IZIDOR

órás és ékszerész 42

ARAD, TEMPLOM-UTCA,

Minorita-palota.

Borszivattyuk

3 évi jótállással.

Bortömlők

gyári árakon

Hönnig Frigyes

Arad,

Rákóczi-utca 28. sz.

Ugyanott 1446

tüzi fecskendők és kutak.

Meghívó

a borosjenői takarékpénztár részvénytársaság XIV. rendes közgyűlésére,

mely 1902. január hó 26. án délelőtt 10 órakor Borosjenőn a takarékpénztár helyiségében fog megtartatni. *)

Tárgysorozat:

1. A közgyűlés jegyzőkönyvét hitelesítő 2 tag választása.
2. Az igazgatóság és felügyelő-bizottság jelentése az 1901. évi forgalmáról; a mérleg, nyereség és veszteség számla előterjesztése, a tiszta nyereség mikénti felosztásáról szóló indítvány.
3. Az igazgatóság és felügyelő-bizottság részére a felmentvény megadása.
4. A felügyelő bizottság díjazásának megállapítása.
5. Az alapszabályok 22. §-a értelmében teendő indítványok tárgyalása.

Borosjenő, 1902. január 12.

Az igazgatóság.

*) 24. §. Szavazati joggal a közgyűlésen csak az bír, aki részvényét a közgyűlés napjának d. e. 9 órájáig a társaság pénztárába le nem járt szelvényeivel együtt letette és a közgyűlést megelőzőleg már egy hónappal nevére iratott a részvény.

Az előterjesztendő 1901. évi eredeti záró mérleg és veszteség és nyereség számla az intézet helyiségében a hivatalos órák alatt t. részvényeseink által megtekinthetők.

Mérleg-számla.

Vagyon.

Teher.

F. l. sz.	Kor. f.	Kor. f.	F. l. sz.	Kor. f.	Kor. f.
137	Pénzkészlet	10218.13	80	Alaptőke	120000.00
135	Váltó	436909.64	76	Tartalékalap	32065.36
149	Jelzálog	22408.00	133	Betét	221218.15
72150	Ertékpapír	22450.00	136	Visszleszámítás	104723.00
67	Ingatlan	1250.00	92	Letét	21450.00
128151	Folyó számla	4561.39	141	Függő tételek	2647.05
			25	Atmeneti kamatok	3075.78
			138	Fel nem vett osztalék	80.00
			143	Övösdijak	87.82
			140	Mult évi nyereség áthozat	171.76
				Folyó évi tiszta nyereség	13528.24
					13700.00
		519047.16			519047.16

Borosjenő, 1901. december 31.

Krizsán János, s. k.
könyvelő.

Báró Solymosy Lajos, s. k.
ig. elnök.

Karton Aladár, s. k.
vezérigazgató.

Blau Dávid, s. k.
ig. tag.

Dr. Csillag Ignác, s. k.
ig. tag.

Fejér György, s. k.
ig. tag.

Löwy Márkus, s. k.
ig. tag.

Vertán Ernő, s. k.
ig. tag.

Ezen mérleg-számlát megvizsgáltuk, s a fő- és mellékkönyvekkel összehasonlítva — mindenben helyesnek és rendben levőnek találtuk.

Barkassy Kálmán, s. k.
f. b. elnök.

Frisch József, s. k.
f. b. tag.

Löwinger Ignác, s. k.
f. b. tag.

Strasser Péter, s. k.
f. b. tag.

Veszteség.

Veszteség- és nyereség-számla.

Nyereség.

F. l. sz.	Kor. f.	Kor. f.	F. l. sz.	Kor. f.	Kor. f.
147	Üzleti költségek	9273.62	140	Mult évi nyereség áthozat	171.76
148	Betét kamatok	10397.94	146	Kamat	37801.87
106	Adó	4602.07			
140	Mult évi nyereség áthozat	171.76			
	Folyó évi tiszta nyereség	13528.24	13700.00		
		37973.63			37973.63

Borosjenő, 1901. december 31.

Krizsán János, s. k.
könyvelő.

Báró Solymosy Lajos, s. k.
ig. elnök.

Karton Aladár, s. k.
vezérigazgató.

Blau Dávid, s. k.
ig. tag.

Dr. Csillag Ignác, s. k.
ig. tag.

Fejér György, s. k.
ig. tag.

Löwy Márkus, s. k.
ig. tag.

Vertán Ernő, s. k.
ig. tag.

Ezen veszteség- és nyereség-számlát megvizsgáltuk, s a fő- és segédkönyvekkel összehasonlítva — mindenben helyesnek és rendben levőnek találtuk.

Barkassy Kálmán, s. k.
f. b. elnök.

Frisch József, s. k.
f. b. tag.

Löwinger Ignác, s. k.
f. b. tag.

Strasser Péter, s. k.
f. b. tag.

Aradi nyomda részvénytársaság könyvnyomdája.